

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: office@ccdab.ro**Director:****Prof. Vasilca Doina Carmen****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Sandu Cornel
lector univ. dr. Scheau Ioan**Tehnoredactare:** aj. analist programator
Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Eficiența demersului didactic - Prof. Jude Laurențiu	3
Învățarea online, o problemă ? – Prof. Mateescu Mihaela	4
Tehnica mindfulness și învățământul online – Prof. Marincaș Marinela Adriana	6
Strategii și metode folosite în activitățile de integrare a copiilor pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii – Prof. înv. primar Precup Maria	8
Urme ale pașilor noștri – revista clasei a IV-a – Prof. înv. primar Țîra Ioana Maria	10
Performanță prin proiectul ROSE la Colegiul Tehnic „Mihai Viteazul” Oradea – Prof. Filip Marinela Lidia	11
Pagini din jurnalul Liceului Tehnologic Agricol „Alexandru Borza” Ciumbrud - Prof. Filimon Elena	13
Proiect tematic „Cartea” – Prof. înv. primar Mărginean Adriana Lucia, prof. înv. primar Mărginean Gheorghe Vasile	15
Inteligența digitală – competență generală a educației digitale – Prof. Moraru Bianca Delia	19
Educația pentru toleranță, necesară în învățământul românesc – Prof. Hațegan – Comșa Marilena	20
Profilul de formare al elevului de clasa a VIII-a – Prof. Toth Mariana	22
Studiu de caz – conflict psiho-emoțional – Prof. Oltean Sabina Larisa	23
Demers didactic – Prof. înv. primar Negru Mihaela	25
De la sala de clasă la școala de acasă – Prof. înv. primar Marc Aurica	29
Contribuția jocurilor și a activităților liber alese la dezvoltarea relațiilor de cooperare	30

dintre copii – Prof. înv. preșcolar Chira Mihaela
Ioana

Literatura subversivă în opera lui Ion D. Sârbu – Prof. Bran – Koller Florina 32

Integrarea copiilor cu ADHD și a copiilor cu tulburări de comportament – program de intervenție – Prof. înv. primar Alecușan Elena Gabrielaa 35

Comunicarea chimică și modalitățile de realizare în lumea vie (II) – Prof. Poptelecan Călin 39

EFICIENȚA DEMERSULUI DIDACTIC

Prof. Jude Laurențiu, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Nu există cadru didactic care să nu fie interesat de eficiența procesului de predare, învățare, evaluare și de educația elevilor lui în așa fel încât aceștia să aibă succes în viață în mediul lui și nu în altul. Preocupările de a-l forma pentru o cultură și civilizație neautohtonă este total greșit; „țelul nostru e altul; să propunem un model sănătos de viață, un fel de—a trăi care să-ți aducă bucurie și optimism” (Laura Belecui).

Ca urmare interesul pentru a cunoaște ce se întâmplă la nivelul cel mai elementar al funcționării psihicului uman și la rolul pe care la investit creatorul acestui psihic în viața individului este îndreptățită. Ceea ce știm cu siguranță este că sistemul nervos și psihicul corespunzător ne este dat pentru a ne adapta și regla funcționarea cât mai eficientă în raport cu lumea reală!

Omul este o creație a mediului. Omul obligat să învețe ! Depinde însă ce învață?!

1. Omul obligat să învețe ! Omul este un sistem deschis în permanentă interacțiune cu ambianța naturală și socială, cu sine însuși; pentru a exista este obligat să-și adapteze comportarea la ecosistemul real în care trăiește și la propriile nevoi reale; să gândească asupra următoarelor sale evoluții.

Disponând de modalității de reacție, unele moștenite altele dobândite individul răspunde factorilor de mediu și nevoilor interne evoluând prin succesiuni de stări de cvasiechilibru cu energii minime adaptându-se la modificările mediului, autoreglându-și comportamentul. Adaptarea la mediu este un proces de învățare continuă, motivată de necesitatea elementară de „a fi sau a nu fi” în acel mediu.

2. Învățarea constă în elaborarea și consolidarea de enrame, noi legături în scoarța cerebrală. Informațiile însușite sunt distribuite în conștient, subconștient sau inconștient. Din punct de vedere fiziologic, învățarea constă în elaborarea și consolidarea de noi legături în scoarța cerebrală, enrame. Creierul funcționează pentru a percepe, stoca și prelucra informațiile în vederea elaborării unor decizii adecvate în raport cu mediul înconjurător.

Funcțiile psihice atât de complexe ale omului sunt determinate, nu numai de un program ereditar moștenit de la înaintași sau de acumulările în memoria colectivă, dar mai ales de învățare permanentă, în cadrul relațiilor omului cu mediul înconjurător, în special cu cel social, cu cultura căreia îi aparține.

3. Omul se adaptează la ecosistem. Disponând de modalității de reacție, unele moștenite altele dobândite prin învățare, de-a lungul vieții, omul se adaptează factorilor de mediu și nevoilor interne evoluând prin succesiuni de stări de cvasiechilibru cu energii minime, pentru a supraviețui cât mai mult și în condiții cât mai bune în ecosistemul în care trăiește. ***Omul se adaptează cel mai ușor la ecosistemul la care aparține cultural!***

4. Învățarea este dependentă de gradul de maturizare a sistemului nervos central; de gradul de maturizare a hărților cognitive. Nu se poate sări peste etape. Nu putem învăța orice la orice vârstă!;

5. Mecanismul învățării de durată pune în evidență importanța:

- repetării informațiilor pe care dorim să le însușim, cât și importanța funcționării învățământului pe sistemul ciclurilor repetabile în care aceleași noțiuni, concepte să se repete la un nivel superior;
- formarea pe rețelele neuronale a rețelelor cognitive scoate în evidență că cele memorate trebuie să aibă o potrivire logică și între ele și cu mediul, pentru a se forma un tot armonios și funcțional. Noțiunile însușite haotic, nu prezintă utilitate în funcționarea sistemului nervos, ci ele pot provoca dezordine mintală, îndeosebi dacă sunt asociate cu îndepărtarea subiectului de mediul real în care-și desfășoară existența, sau cele învățate îl transpun pe subiect în lumea virtuală;
- trebuie mai multă grijă în selectarea a ceea ce le cerem copiilor să învețe. Conținuturile, opiniile perisabile trebuie evitate.

6. Demersul didactic în mod firesc trebuie să evite implementări de dezordini mintale:

- evitând înlocuirea ecosistemelor reale cu cele virtuale;

- evitând inventarea de legități contrare celor existente în ecosistemele reale, foarte bine de altfel conturate prin cultura autohtonă;
- evitând scurtcircuitarea etapelor de învățare, lăsând ca fiecare vârstă să-și alimenteze circuitele neuronale cu informațiile adecvate. Important și esențial respectarea activităților firești copilăriei;
- evitând crearea în copilărie în mintea copilului a unor realități artificiale, ce vor duce la nivel neuronal la formarea unor programe de acțiune pentru lumi ireale, în consecință comportări în lumea reală inadecvate (crime ca-n filme, sărituri ca-n jocurile pe calculator etc.);
- evitând copierea unor civilizații și culturi străine culturii autohtone, forțând intrarea și menținerea în clișee educaționale în care nu cred nici cei de la care le împrumutăm!!! „Țelul nostru e altul; să propunem un model sănătos de viață, un fel de—a trăi care să-ți aducă bucurie și optimism” (Laura Belecio).

7. Învățarea se realizează cu randamente mari când:

- există și o motivație;
- prin acțiunea învățată se obține și o stare de satisfacție privind utilitatea cunoștințelor acumulate sau plăcerea acumulării lor;
- învățăm noțiuni ce se ajustează ușor la schemele noastre cognitive preexistente, la cele existente în memoria colectivă, în cultura colectivității;

8. Cunoașterea se dobândește printr-un proces continuu de învățare, și de durată; de aceea problema învățării continue ocupă un loc important în viața individului;

9. Remarcabil este că materialul genetic este folosit ca substrat al memoriei de lungă durată. Prin învățare se produc modificări la nivel de ADN ce vor fi transmise generațiilor următoare cu consecințe istorice asupra unității și continuității civilizației și în special asupra unității și continuității construcției culturale a eonului dogmatic pontico-carpato-dunărean;

10. Gustave Le Bon precizează în cartea “Psihologia mulțimilor” că “Un popor este un organism creat de trecut și ca orice organism nu se poate modifica decât prin lente acumulări ereditare”;

11. Inconștientul este esențial pentru individ și statornic. Inconștientul personal, individual, nu trebuie privit numai ca o acumulare a tot ceea ce este negativ în om (C.G. Jung), ci ca un depozit de acumulări de ceea ce este mai important pentru individ, care să-i asigure dănuirea ca individ și specie; cât și ca prin acumulări să evolueze pe trepte superioare de la o generație la alta. Inconștientul înmagazinează dogme – în sensul de ceea ce este bun!

12. Inconștientul colectiv, conform afirmațiilor lui Gustave Le Bon are și o determinare uriașă. După Lucian Blaga, în inconștientul colectiv se fixează trăsăturile stilistice ale culturii. Acestea rezultă din comunitatea așezărilor, din limbă și relații familiale (Lévi-Strauss) din mituri și tradiții, mod de trai etc. care sunt elemente întâlnite azi, în viața de zi cu zi, chiar la locuitorii orașelor nu numai a satelor în: artă, tehnică, mituri, portul popular, folclor și tainic în practicile religioase ale inițiatelor din lumea satelor și a orașelor.

ÎNVĂȚAREA ON-LINE, O PROBLEMĂ ?

Prof. Mateescu Mihaela, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Alba Iulia

În contextul pandemiei, procesul instructiv-educativ s-a desfășurat în această perioadă în mediul on-line. Această modalitate de comunicare cu elevii a devenit o necesitate în condițiile actuale. Într-un timp relativ scurt a trebuit să ne adaptăm unei situații cu care nu ne-am mai confruntat niciodată. Elevii au fost foarte receptivi la sistemul de predare/ învățare/ evaluare pe diferite platforme educaționale, care au fost la dispoziția profesorilor, oferind chiar și o instruire rapidă în acest sens. Pentru a adapta predarea clasică și a realiza transferul către mediul virtual, a trebuit să facem alegeri cu privire la platforma educațională cea mai potrivită. Pentru aceasta ar trebui să avem informații referitoare la cele mai utilizate astfel de platforme, pentru ca în viitor să

putem apela la cea pe care o considerăm potrivită stilului nostru de predare, particularităților de vârstă ale elevilor sau disponibilității școlii la momentul respectiv.

Un studiu efectuat asupra câtorva platforme utilizate frecvent ne oferă informații utile despre acestea și ne poate forma o imagine asupra activității noastre din mediul virtual:

1. Microsoft Teams, una dintre cele mai folosite platforme, este o platformă ce beneficiază de un spațiu de lucru bazat pe discuții (chat). Prin utilizarea acesteia profesorul poate forma repede clasele, poate să posteze anunțuri sau să încarce materiale didactice pe care le poate discuta cu elevii, poate organiza clasa pe grupe, poate crea și evalua teste și mai poate transmite și evalua teme.

2. G Suite for Education este o colecție de aplicații de la Google, care oferă acces la funcțiile educaționale esențiale (crearea lecțiilor online, generarea de documente de toate tipurile, formarea și gestionarea clasei, schimbul de fișiere, email, etc.). G Suite for Education este disponibil în mod gratuit instituțiilor de învățământ. Această platformă oferă informații, de la organizare spațiului de lucru de acasă, pregătirea cursului și a „întâlnirii” video cu elevii, pregătirea predării și predarea propriu-zisă, până la colaborarea cu elevii, inclusiv folosirea unui Jamboard, o tablă online unde prezintă în timp real elevilor, și organizarea de discuții cu elevii. **Google** actualizează constant informațiile și resursele dedicate învățării la distanță, pe măsură ce primește feedback de la cadrele didactice și de la elevi.

3. Google Classroom – face parte din aceasta suită și este una dintre platformele recomandate de Ministerul Educației Naționale pentru lucrul online cu elevii. Pe această platformă, atât profesorii, cât și elevii pot să încarce materiale, să posteze diverse anunțuri. Profesorii pot să dea note materialelor accesate de către elevi și încărcate pe platformă. Pentru utilizarea Google Classroom este nevoie de conturi Google pentru toți utilizatorii, precum și de activarea licenței de la Google. Aplicația a apărut în anul 2014 și este folosită în zilele de azi de peste 25 de milioane de profesori și elevi din întreaga lume. Are o interfață disponibilă și în limba română, poate fi utilizată atât de pe computer, cât și de pe un dispozitiv mobil cu sistem Android sau iOS, pot preda mai mulți profesori, se pot pregăti cursurile în avans și se comunică cu elevii în timp real.

4. Aplicația Zoom este una dintre cele mai utilizate pentru comunicarea în timp real. În varianta gratuită permite organizarea orelor cu până la 500 de participanți pentru 40 de minute. Pe această platformă, profesorii și elevii interacționează în timp real, în mod video. Platforma permite și crearea unei table virtuale interactive. Este disponibilă atât pentru computer, cât și pentru dispozitive mobile cu sistem de operare Android sau iOS. Zoom oferă multiple posibilități de interacțiune: profesorul poate transmite informații cu ajutorul share screen, lecțiile pot fi înregistrate, se utilizează o tablă virtuală, lecțiile se salvează automat în cloud și pot fi revăzute. Pe această platformă, clasa virtuală poate fi securizată, pot fi accesate diverse clipuri educaționale de pe Youtube sau alte platforme, profesorul poate utiliza sau restricționa, după caz, chat-ul interactiv. Ca element de noutate, în timpul predării profesorul poate opri sunetul venit de la elevi pentru a facilita explicațiile fără întreruperi.

5. Kidibot este o platformă implementată în România de către Asociația StartEvo. Kidibot este o platformă bazată pe teste, create chiar de către copii sau de către profesori. Concepută ca o luptă cu extraterestrii, misiunea copiilor este de a învăța cât mai mult și de a deveni cât mai buni. Sunt teste din toate materiile și întrebări de cultură generală, fiecare test trecut aducând puncte. Cu punctele acumulate se pot câștiga diplome și premii. Copiii sunt motivați să exerseze și lucrul individual și în echipă, premiile fiind acordate și pentru fiecare clasă în parte.

6. Edmodo este o platformă ce permite gestionarea claselor și a activităților de învățare. Aplicația permite și înscrierea părinților, facilitând în acest fel comunicarea mai eficientă a celor 3 părți implicate. Numărul de activități permise părinților este însă limitat. Edmodo este o platformă gratuită, accesibilă de pe orice fel de dispozitiv și permite profesorilor și elevilor să transmită documente de lucru sau chestionare, să discute despre activitățile educaționale, teste sau alte informații esențiale în funcționarea unei clase. Oferă un mediu de lucru controlat în care profesorul are posibilitatea de a vedea orice mesaj sau conținut distribuit de oricare dintre membrii clasei. Se pot transmite atât materiale text, cât și link-uri sau materiale video. Dezavantajul față de alte platforme

este faptul că Edmodo este disponibil doar în limba engleză, astfel încât pentru unii utilizatori s-ar putea dovedi complicat de folosit.

7.Intuitext oferă gratuit 2 platforme educaționale online pentru elevi. Scoala Intuitext este dedicată profesorilor și elevilor din ciclul primar și gimnazial și poate fi folosită atât pentru învățare, cât și pentru evaluare. Examenul tău este o platformă ce ajută elevii să se pregătească pentru Evaluarea Națională din clasa a VIII-a, la Limba Română și Matematică. Ambele platforme: respectă programa școlară, sunt avizate de M.E.C., prezintă explicații și simulări menite să ajute elevii pentru a înțelege mai ușor diferite concepte, prezintă modele de rezolvări ale problemelor, pe etape, cu explicații și probe de evaluare ale cunoștințelor.

8.Easyclass este o organizație non-profit care oferă un sistem gratuit de Management al Învățării care permite profesorilor să creeze clase digitale prin care să poată stoca materialele de curs online, gestionează discuțiile la clasă, dă misiuni, chestionare și examene, monitorizează scadențele. Platforma este și ea pe lista cu platforme educaționale online pentru elevi recomandată de M.E.C.. De asemenea, elevii pot posta, la rândul lor, materiale sau pot discuta pe marginea temelor de la clasă.

9.Digitaliada este un program național de susținere a educației digitale la clasele gimnaziale. Programul are două componente: platforma Digitaliada.ro - un hub de resurse educaționale digitale și Digitaliada în școli gimnaziale din sate. Digitaliada a fost lansată printr-un proiect pilot, derulat între 2016-2017. Digitaliada încurajează folosirea conținutului digital educativ la clasă, a metodelor de lucru alternative pentru a crește performanțele școlare ale elevilor și integrarea lor. Programul Digitaliada se desfășoară cu avizul Ministerului Educației.

Alte platforme de lucru sau în care se regăsesc materiale didactice, folosite de către profesori și elevi, sunt: Ask, myKoolio, și Kinderpedia.

Bibliografie :

- <https://www.kidibot.ro>
- <https://www.easyclass.com/about>
- Life.ro- platforme educaționale pentru elevi și profesori
- <https://www.digitaliada.ro/>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Microsoft_Teams
- https://en.wikipedia.org/wiki/G_Suite

TEHNICA MINDFULNESS ȘI ÎNVĂȚĂMÂNTUL ONLINE

Prof. Marinceș Marinela Adriana, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Lumea modernă în care viețuim și noi, dascălii, dar și elevii și, în egală măsură, părinții, instituie din ce în ce mai des ideea că existența este aidoma unui film cu tematică științifico-fantastică în care actorul principal este omul surprins în trăirile sale cele mai subiective. Cât despre învățământul de ieri sau de azi, acesta a fost mereu pus în balanță de determinări sau de date preexistente care se exercită *hit et nunc*. Transformările momentului, criza mondială instaurată pe fondul anxietății provocate de o eventuală periclitate a sănătății, sunt doar câțiva factori care au stârnit un haos greu de ordonat în sistemele de educație din prezent, într-un ritm accelerat care a făcut ca activitatea noastră școlară să se mute în virtual, devenit acum un nou prezent. Pe acest fundal, învățarea online a devenit mai degrabă o soluție la o situație de criză, un substitut exersat, iar nu o alternativă educațională căci relația profesorului cu elevii săi nu poate să crească în lipsa unei emoții euristice directe, a unui partaj între suflete. Eclectismul formelor de învățare exersate în această perioadă a condus la versatilitatea actului didactic însă se cuvine să nu neglijăm un factor real: școala nu înseamnă doar instrucție, ci și educație, plămădire de viitori adulți. Or, desăvârșirea caracterului unui tânăr presupune prezență concretă și afectivă, observare și relaționare și feed-back eficient, exact acele premise pe care nu le poate îndeplini învățământul online.

Întocmai ca psihologia pozitivă, *Mindfulness* reprezintă modalitatea prin care omul acordă o atenție deosebită și realizează clar ce se întâmplă în viața lui în clipa prezentă. Acest concept se referă, în subtext, la conștientizarea gândurilor, la asumarea stării de spirit și la înțelegerea situațiilor care se petrec în jurul nostru la un moment dat. Implementarea unui program de *mindfulness* ar avea drept beneficiu creșterea atenției și a concentrării în procesul de învățare. Ideea e că elevii trebuie să-și înțeleagă trăirile să le accepte și să găsească modalitățile de a se adapta la cerințele dintr-un context dat. Tehnica *Mindfulness* aplicată în domenii dintre cele mai variate, precum medicina și educația, a fost creată de Jon Kabat-Zinn, profesor la Universitatea de Medicină din Massachusetts și fondatorul cursului de reducere a stresului care se bazează pe cultivarea atenției conștiente. Tehnica a fost, în scurt timp, adoptată și practică în mai multe instituții de învățământ din Marea Britanie, Statele Unite ale Americii, Australia și Noua Zeelandă. Tehnica implică atenția, conștientizarea și, deci, implicit, ca o consecință, starea de bine. În practicarea acestei tehnici de relaxare, de importanță primordială este *gândul*. Această resursă se găsește mereu în noi, de aceea trebuie exploatată atât cu noi înșine, cât și cu elevii, indiferent de vârsta acestora. Tipologia acestor exerciții cuprinde exerciții de ascultare, de observare, de respirație, *mindfulness* al gustului, mirosului sau al simțului tactil și chiar de *brain gym*. Acest tip de exerciții care comportă numeroase beneficii în ce privește dobândirea stării de bine, sunt practicate lapidar în învățământul românesc, cu atât mai mult cu cât nu sunt statornicite într-un tipar fundamental în ciuda faptului că, în alte țării, *Mindfulness* e deja un fenomen. Există patru metode utilizate în școli pentru a practica meditația axată pe:

- ❖ *Postură*: meditația este despre a dezvolta control și conștientizare asupra corpului și a minții. Elevii sunt îndemnați să își imagineze că sunt prinși cu niște sfori care îi trag sus. Acum că sunt în picioare, se asigură că au capul și spatele drept și pieptul înainte pentru a putea să respire profund, relaxat.
- ❖ *Respirație*: metoda cel mai des folosită este cea a respirației profunde. Elevii pot uza de această tehnică atunci când învață, când vor să adoarmă sau să se destindă dacă se simt stresați înainte de teste.
- ❖ *Atenție*: concentrarea atenției se poate face pe un obiect: o frunză, lumânare, piatră sau cuvinte, sunete, imagini. De pildă: se poate desena ceva la tablă, elevii sunt lăsați să se uite pentru un minut sau două, apoi sunt rugați să mediteze la ceea ce au văzut.
- ❖ *Vizualizare*: în această situație, profesorul se folosește de imageria dirijată pentru a ghida elevii în a se concentra pe anumite scenarii (să se gândească la flacăra unei lumânări, nori pe cer, un lac), astfel încât să le poată face și acasă.

Actualmente, dascălii, utilizând resurse materiale și tehnice, au găsit curând pârgii de susținere care să faciliteze un act didactic cât mai profesional care să implice învățarea, chiar și în mediul online. Cu toate aceste impedimente, noi, profesorii, am reușit să coborâm de pe înaltul pedestal al catedrei și să fim, zi de zi, înainte de a fi furnizori de educație, ... *oameni*. Un deziderat a fost ca binomul profesor-elev să continue chiar și online și să compenseze cât de mult posibil lipsa contactului social cu elevul prin bucuria aflării răspunsurilor corecte, prin audiția melodiilor pe care profesorul le punea în primele 3 minute de activitate și chiar, în ceea ce-i privește pe absolvenții de liceu, prin desfășurarea online a ultimei ore de Română, prilej de dulci *aduceri aminte*, de mărturisiri timide, de promisiuni și de prefigurat planuri de viitor.

Am convingerea că, pe fundalul acestei perioade care a adus cu sine schimbarea vieții noastre de zi cu zi, mai mult decât oricând, am izbutit să fim aproape de elevii noștri, să-i încurajăm, să le schimbăm dispoziția și să găsim împreună Binele din Răul exterior. Astfel, ne-am dat răgaz să trăim autentic, să ascultăm, să prețuim bucuriile simple ale vieții și să restabilim echilibrul cu noi înșine, echilibru pe care, în vacarmul existențial de odinioară, l-am pierdut. Am găsit până și timpul, de a cărui grabă ne-am plâns mereu, rătăcit în *Babelul* societății cosmopolite în care viețuim. Ne-am ascultat cu atenție gândurile, am învățat ce înseamnă cumpătarea, egalitatea între oameni și ne-am deschis sufletele spre semenii noștri. În cele din urmă, învățarea online este de-a dreptul o provocare la care *Saeculum*-ul actual ne invită să reflectăm.

Bibliografie:

1. Jennings, A. Patricia, *Mindfulness pentru profesori*, Editura Herald, Categoria Pedagogie metodică, 2017;
2. Watt, Tessa, *Mindfulness, your step-by-step guide to a happier life*, Editura Icon Book Ltd, Categoria Dezvoltare personală, Minte, corp, spirit, 2015

STRATEGII ȘI METODE FOLOSITE ÎN ACTIVITĂȚILE DE INTEGRARE A COPIILOR PENTRU PREVENIREA PĂRĂSIRII TIMPURI A ȘCOLII

Prof. inv. primar Precup Maria, Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu” Tiur-Blaj

Organizarea unui program de remediere are un impact semnificativ în viața școlii, având ca obiectiv schimbarea atitudinii față de fiecare elev care poate avea la un moment dat dificultăți de învățare.

“Educația reprezintă, pentru orice societate, vectorul dezvoltării durabile. Dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității prin formare inițială și continuă, pentru o piață a muncii flexibilă și globalizată, reprezintă obiectivele majore ale programului de guvernare.”

Elevii au nevoie de activități remediale datorită nivelului socio-economic scăzut, accesului redus la surse de informare, lipsei de educație a părinților care nu sunt în măsură să-i ajute și manifestă expectanțe scăzute față de reușita copiilor, lipsei părinților, plecați în alte țări, copiii fiind lăsați în grija unor bunici, mătuși, rudelor care manifestă dezinteres pentru rezultate și performanțe școlare, riscului mare de eșec școlar.

Scopul organizării activităților remediale este acela de a stimula finalizarea învățământului obligatoriu (prevenirea abandonului școlar) și îmbunătățirea ratei succesului școlar pentru copiii din grupurile dezavantajate.

În aceste ore, elevii sunt sprijiniți în efectuarea asistată a temelor, în activități de recuperare școlară și ameliorare a dificultăților în învățare, precum și în activități de educație plastică sau jocuri distractive, cu scop educativ indirect.

- Implicarea tinerilor în acte de violență este o problemă răspândită în fiecare școală și în vecinătatea acesteia, fiind influențată de rasă, religie și gen biologic.
- Sentimentele de frustrare și disperare au devenit o problemă printre educatori și alți adulți direct implicați în raporturile cu tinerii.
- Acești indivizi sunt adeseori depășiți de elevii ostili, agresivi și violenți. Unul din cinci profesori poate cita incidente verbale sau amenințări fizice primite de la elevi.
- Agresiunea fizică și intimidarea sunt adesea prima reacție a tânărului când are probleme sau dezacorduri.

Pentru a se obține rezultate cât mai bune, este necesară diversificarea strategiilor de predare în funcție de stilul individual de învățare al elevului și să folosirea de material didactic adecvat:

- Planșe cu imagini pentru a se dezvolta limbajul. Imaginile trebuie să fie punct de plecare pentru discuții frontale, care să dezvolte atenția și creativitatea.
- Material distributiv. Elevii pot alcătui mici texte, oral sau scris. Materialul se poate folosi și pentru munca în echipe, grupuri mici care favorizează interacțiunea elevului cu colegii săi.
- Calculatorul îi ajută pe elevi să vadă ceea ce nu pot vedea în mediul lor obișnuit de viață (prezentări Power Point), jocurile pot fi folosite în oricare secvență a lecției: pentru fixarea cunoștințelor, pentru reactualizarea lor, pentru predare.
- Folosirea situațiilor de joc în învățare, jocurile de rol, dramatizarea, folosirea povestirilor cu nume de elevi din clasa sau cu situații prin care au trecut elevii. Jocul stimulează funcțiile intelectuale, modelează procesele afectiv – motivaționale. Prin intermediul jocului elevul se simte responsabil de rezolvarea problemei impuse de joc. Elevul își asuma roluri luate, fie

din viața cotidiană, fie din povești. Jocurile de rol sunt numeroase și vizează învățarea diferitelor conținuturi mult mai ușor.

- Interdisciplinaritatea: descoperirea unei maniere originale de a aborda un subiect comun pentru a crea conexiuni posibile și necesare în vederea atingerii scopului propus, îmbinarea metodelor folosite la celelalte materii.
- Lucrul în grup oferă o gamă largă de interrelații care sprijină învățarea și evidențiază rolul social al acesteia.
- Folosirea metodelor interactive: brainstorming, jurnalul cu dubla intrare, ciorchinele, cubul, eseul de cinci minute (se poate cere elevilor să alcătuiască un text de 4-5 propoziții prin care să-și convingă prietenul să citească un anumit text).
- Rezolvarea creativă a conflictelor din clasă;
- Colaborarea cu familia – am menționat mai sus că mama sprijină intervenția. Strategii pentru creșterea stimei de sine și a încrederii în propria eficiență sunt: profesorul furnizează elevilor un feed-back pozitiv asupra reușitelor lor și-i obișnuiesc să facă atribuiri interne ale succeselor.

În ce privește strategiile abordate pentru construirea unei relații cât mai apropiate cu elevii, dar și eficiente în același timp, trebuie să ținem cont de următorii parametri:

- Prioritate pentru sporirea capacității de socializare;
- Crearea motivației și menținerea fluxului motivațional prin cerințe didactice adaptate cu evaluare și autoevaluare obiectivă și imediată;
- Mesaj personalizat și atitudine empatică pentru o comunicare reală;
- Flexibilitate în designul activităților de învățare;
- Învățarea centrată pe elev (acceptarea unor dorințe și propuneri, încurajarea inițiativei personale, descoperirea și dezvoltarea unor aptitudini)
- Pentru a dezvolta motivația învățării și a evita rutina și oboseala s-au conceput activități care se pliază pe tipurile de inteligență predominantă (centre de interes tip STEP BY STEP)
- Pe parcursul fiecărei activități s-a insistat pe încurajarea permanentă a progresului, acordarea de recompense simbolice, responsabilizarea tuturor elevilor.

Cum se mărește eficiența activităților de remediere?

- Diversitatea, accesibilitatea și estetica materialului didactic prezentat;
- Cadrul ambiental personalizat cu lucrările elevilor sau schimbarea locației de lucru;
- Aplicarea unor strategii de învățare prin cooperare ca metode de promovare a armoniei sociale;
- Percepția și feed-back-ul părinților pe parcursul desfășurării activităților de remediere;
- Implicarea mediatorului școlar în buna desfășurare a activității de educație remedială;
- Prin activitățile de remediere se schimbă modul de gândire și de percepție al cadrelor didactice care s-au implicat în program, legat de actul educațional din interiorul și exteriorul școlii. Alături de profesorii implicați efectiv au venit și alți colegi din școală, ajungându-se astfel la schimbarea de mentalitate.

Resursele umane pe care trebuie să ne sprijinim sunt: elevul, colegii săi, mediatorul școlar și familia, în cazurile fericite în care aceasta este lângă copil.

În urma repetatelor întâlniri cu părinții elevilor implicați în activitatea de remediere, aceștia au înțeles că rolul lor este să fie educatorii copilului lor, au învățat unde și când se termina rolul de educator al părinților, să știe că uneori și ei au de învățat de la copilul lor, dar și că școala le este mereu aproape și sprijin în formarea și educarea copilului lor.

Bibliografie:

1. Sălăvăstru, Dorina, 2004, Psihologia educației, Editura Polirom, Iași, 2004.
2. Verdier Pierre: „Noul ghid de bunăstare, a copilului”, Le Centurion, Paris, 2000.

URME ALE PAȘILOR NOȘTRI - REVISTA CLASEI A IV A

Prof. învă. primar Țîra Ioana Maria, Liceul Tehnologic „Alexandru Domșa” Alba Iulia

Motto:

„Să nu lăsăm cuvintele nici să doarmă, nici să amorțească, nici să zacă, nici să moară.
Ele sunt comoara noastră de mare preț.”

Tudor Arghezi

DESCRIERE

Pentru clasa mea și pentru mine, realizarea revistei clasei la sfârșitul ciclului primar a devenit o tradiție, este o CARTE DE VIZITĂ, fiind întotdeauna așteptată și primită cu entuziasm de elevi, gândindu-mă că poate rămâne o amintire plăcută peste ani.

Copiii se implică în toate activitățile cu drag, am observat cu cât entuziasm și-au adus aportul la realizarea fiecărui număr al revistei școlii „Ecouri Culturale” și de aceea am hotărât să le valorific munca, să le dau posibilitatea să-și exerseze exprimarea și argumentarea opiniilor.

Un alt motiv pentru care am făcut această alegere a fost acela că mi-a permis să aprofundez cunoștințe însușite la toate materiile din planul de învățământ, abordând temele din perspectivă transdisciplinară. Astfel:

- achizițiile dobândite la limba română le-am exersat prin crearea de: povești, poezii, rebusuri, jocuri, interviuri;

- cunoștințele matematice ne-au folosit pentru încropirea unor jocuri cu caracter logico-matematic;

- cunoștințele despre mediul înconjurător, istorie, geografie s-au reflectat în: povești, rebusuri, jocuri, curiozități;

- educația civică a fost desăvârșită odată cu scrierea unor povestioare tematice sau cu realizarea unor interviuri;

- deprinderile formate la orele de educație plastică și la cele de abilități practice au dus la îmbogățirea revistei cu desene, jocuri, rețete culinare, sfaturi practice, gospodărești;

- deprinderile motrice formate în orele de educație fizică au fost transpuse pe hârtie prin realizarea unor articole despre jocurile și sporturile favorite ale copiilor.

SCOPUL ACTIVITĂȚII

Cultivarea limbii reprezintă scopul esențial în formarea copiilor cu o cultură comunicatională și literară de bază, capabili să înțeleagă lumea în care trăiesc și să o transforme, să se cunoască pe sine și să se transforme, să recepteze și să transmită mesaje, exprimându-și gândurile și sentimentele într-un limbaj suplu, bogat, nuanțat. Activitatea a avut ca scop formarea și dezvoltarea comportamentului liberei exprimări, crearea unui spațiu de exprimare și de exersare a înclinațiilor elevilor specifice unei reviste școlare, contribuții la dezvoltarea unei culturi democratice în școală.

OBIECTIVELE EDUCAȚIONALE ALE ACTIVITĂȚII

- să se familiarizeze cu noțiuni specifice, necesare pentru realizarea unei reviste;
- să redacteze texte de mică întindere, ținând seama de regulile gramaticale;
- să-și adapteze exprimarea în funcție de situație;
- să așeze corect în pagină textele scrise, respectând scrierea cu alineat și spațiul liber între cuvinte;
- să dezvolte capacități de exprimare orală și scrisă pentru a transmite sentimente și informații;
- să exerseze limbajul și posibilitățile de comunicare;

- să abordeze temele propuse din perspectivă transdisciplinară;
- să colaboreze cu colegii;
- să participe activ și cu plăcere, la activitățile grupului;

RELEVANȚA ACTIVITĂȚII

Revista „Urme ale pașilor noștri” am realizat-o online cu aplicația <https://app.bookcreator.com/books> și cuprinde însemnări, interviuri, compuneri, poezii, gânduri, sfaturi, imagini, aspecte din activitatea colectivului desfășurată pe parcursul celor 5 ani, de bună calitate și imagine artistică, urmând ca până în toamnă să fie publicată și tipărită în 100 de exemplare. Ca urmare a realizării acestei reviste, părinții au fost mai informați despre activitatea școlii și despre educație, crescând astfel gradul de respect al acestora față de școală. Elevii au transmis informațiile scrise corect din punct de vedere al conținutului, al tipului de limbaj folosit și din punct de vedere gramatical, au realizat lucrări estetice și utile, au găsit modalități cât mai variate de abordare a subiectelor, s-au adaptat la munca în echipă, s-au susținut și s-au ajutat, au elaborat un regulament propriu al consiliului de redacție, au dat dovadă de spirit de echipă dezvoltat. De asemenea, redactarea acestei reviste al cărui colectiv de redacție este format din copii a reprezentat o motivație pentru încurajarea și sprijinirea lor în exersarea limbii române și depistarea unor talente în jurnalistică și literatură.

PERFORMANȚĂ PRIN PROIECTUL ROSE LA COLEGIUL TEHNIC „MIHAI VITEAZUL” ORADEA

Prof. Filip Marinela Lidia, Colegiul Tehnic „Mihai Viteazul” Oradea

Instituția școlară și cea a familiei sunt pilonii de rezistență ai educației, iar între aceștia și comunitate, mediul extrașcolar și extrafamilial, *se mișcă* elevul, principalul obiect și subiect al educației. Dacă aceste medii educaționale se completează și se susțin, ele asigură într-o mare măsură buna integrare a elevului în activitatea școlară și pe plan general în viața socială. Elevii de azi au nevoie de metode care se bazează pe participare interactivă, socială, pe experimentare de situații de observare a realității, dar și pe posibilitatea de a valorifica cele învățate și în viața de zi cu zi. De multe ori se pune problema cum pot fi motivați elevii, cum să fie puși în situații în care să-și testeze cunoștințele într-un mod cât mai eficient și nu în ultimul rând, cât mai atractiv.

Proiectele europene contribuie la promovarea dimensiunii europene în educație prin activități de cooperare între școli și prin implicarea tuturor factorilor din domeniul educațional sau din comunitatea locală. Ele contribuie la schimbul de idei și bune practici în domeniul educațional, la identificarea unor elemente inovative în predare și la îmbunătățirea parteneriatului dintre școală și comunitatea locală. Tematica proiectelor poate fi diversă, dar obiectivele și activitățile acestora au un scop comun: **educația**.

Din definițiile proiectului putem concluziona că acesta reprezintă un efort temporar depus pentru a crea, cu resurse limitate, un produs unic sau un serviciu unic, că este un mod de a-i organiza pe oameni și de a gestiona activități, o manieră de organizare și coordonare a muncii, iar ceea ce îl deosebește de alte genuri de management este faptul că se concentrează în totalitate pe un anume rezultat final.

În prezent în școala noastră se derulează subproiectul „**Performanță prin ROSE**” (P.P.R.)”, din cadrul proiectului cu finanțare europeană ROSE (Romania Second Education Project). Acesta face parte din Programul Național al M.E.C. „**Sprijin la bacalaureat, acces la facultate**” și contribuie la strategia M.E.C. de reducere a abandonului școlar, la dezvoltarea abilităților de învățare pe tot parcursul vieții și la îmbunătățirea oportunităților în învățământul superior pentru

populația României. Scopul proiectului este creșterea ratei de participare și de promovare a examenul de bacalaureat cât și inserția elevilor pe piața muncii.

Subproiectul nostru se adresează elevilor care aparțin grupurilor defavorizate (elevi care provin din familii monoparentale, elevi ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate, elevi care provin din familii cu dificultăți financiare sau elevi navetiști), în vederea asigurării progresului școlar al acestora, prevenirii abandonului școlar și formării de competențe necesare accederii în învățământul superior sau pe piața muncii.

În acest scop la nivelul școlii noastre se implementează un program integrat atât de activități pedagogice (*remediale*), la disciplinele la care elevii susțin examenul de bacalaureat (*limba română, matematică, biologie, geografie, logică și argumentare*) cât și de sprijin (*dezvoltarea abilităților socio-emoționale și orientare în carieră*), îmbinate cu activități extracurriculare (*vizite de studiu, excursii și tabere tematice*).

După primii doi ani de implementare a proiectului, în urma analizei Swot realizată pe baza chestionarelor aplicate cadrelor didactice, elevilor, părinților și reprezentanților autorităților locale, putem trage următoarele concluzii, care reprezintă impactul acestui proiect asupra elevilor noștri, a organizației școlare, dar și a comunității locale:

- a crescut rata de participare la Examenul de Bacalaureat;
- prin activitățile de sprijin derulate am reușit să motivăm elevii din grupul țintă și să creștem implicarea acestora în activitatea școlară;
- s-au îmbunătățit rezultatele școlare ale elevilor din grupul țintă, crescând încrederea în sine a elevilor participanți;
- activitățile extracurriculare desfășurate le-au oferit elevilor participanți, oportunitatea de a intra în contact atât cu mediul universitar cât și cu agenții economici;
- s-a dezvoltat atitudinea pozitivă a elevilor față de educație-școală-viață, în vederea integrării facile într-o societate dinamică;
- s-a consolidat relația cadru didactic-elev-părinte;
- excursia tematică oferită celor cu rezultatele cele mai bune a contribuit la motivarea elevilor pentru realizarea progresului școlar;
- a existat o foarte bună colaborare între factorii implicați în cultura organizațională în ceea ce privește desfășurarea activităților prevăzute în proiect, obiectivul principal fiind reușita elevului;
- a crescut numărul elevilor doritori a fi cuprinși în grupul țintă al proiectului pentru anii următori.

Iată și câteva din impresiile elevilor care au participat la activitățile prevăzute în proiect, în primii doi ani de proiect:

"Imaginați-vă o clasă de 30 de elevi. Profesorul nu reușea să treacă pe la fiecare în parte să-i explice. Unii înțeleg mai ușor și mai repede, altora le trebuia mai mult timp pentru asta...Dar cu ajutorul proiectului ROSE am umplut golurile pe care le-am acumulat în timp la disciplinele de bacalaureat, realizând conexiuni. Acest fapt m-a făcut să înțeleg că școala e pentru cine vrea. Sunt foarte mulțumită." M.N.

"Proiectul ROSE contribuie la educarea, înțelegerea și dezvoltarea personală a elevilor. Consider că acest program este foarte important și foarte bun pentru pregătirea elevilor. Acest proiect este benefic pentru acei elevi care întâmpină greutăți, de exemplu financiare, sau cei care fac naveta în fiecare zi. Elevii cu probleme financiare nu își vor permite să primească meditații la trei materii pentru pregătirea examenului de bacalaureat și transportul până la destinație, de aceea consider că acest program vine în ajutorul lor și le ușurează viața, făcând pregătirile pentru examenul de bacalaureat la toate materiile în școală, gratuit. Pe de altă parte, pregătirea suplimentară se face cu profesorii de la clasă, elevii fiind obișnuiți cu modul de predare al acestora, iar profesorii mai relaxați, deoarece lucrează cu maxim 15 elevi, față de cei 30 de la clasă. Eu sper ca acest proiect să continue și pe viitor pentru că este foarte important." C.T.

"Proiectul ROSE vine ca o oportunitate pentru elevii care au nevoie de ajutor și de atenția pe care profesorii nu reușeau să le-o ofere tot timpul. Pentru mine, acest proiect mi-a dat un punct

de sprijin, ajutându-mă să-mi dezvolt atenția și puterea de concentrare. Acum sunt auzită și răspunsurile la întrebările pe care mi le puneam de-a lungul anului școlar, le primesc acum foarte ușor.” L.A.

Bibliografie:

1. Androniceanu, A., Abaluta, O.M., Curteanu, D., Popescu, R.I., **Managementul proiectelor cu finanțare externă – Metodologii de elaborare**, 2006, Editura Universitară, București;
2. Higgins, D., Kelly, S., Mirza, M., **Entrepreneurial education: Reflexive Approaches to Entrepreneurial Learning in Practice**, în *The Journal of Entrepreneurship*, 2013 Entrepreneurship Development Institute of India SAGE Publications;
3. Newton, R., **The practice and theory of Project Management – creating value through change**, 2009, Palgrave Macmillan, New York.

PAGINI DIN JURNALUL LICEULUI TEHNOLOGIC AGRICOL „ALEXANDRU BORZA” CIUMBRUD

Prof. Filimon Elena, Liceului Tehnologic Agricol „Alexandru Borza” Ciumbrud

Liceenii școlii noastre au petrecut aproape o săptămână în **Timișoara**, într-o interesantă vizită de studiu, la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului, în luna aprilie a anului școlar 2018-2019. Orașul ne-a fascinat, iar experiențele de la universitate ne-au îmbogățit cunoștințele în domeniu. **Săptămâna Școala Altfel** a fost, într-adevăr, spectaculoasă. Ziua 3 ne-a rămas în minte asemeni unei cărți bune!

Dimineața răcoroasă de aprilie ne-a purtat la 17 km de Timișoara, la Izvin, unde se găsește herghelia cu același nume. O bisericuță de lemn ne anunță, în tăcere, că pășim pe un drum binecuvântat.

Herghelia are două rase de cai: Nonius și Ardenez, primul fiind folosit de Napoleon în războaie. Am aflat că efectivul este de 207 capete. Doi cai

renumiți au fost îngropați, prin aprobare specială de la stat, chiar la Herghelia Izvin (Nonius și Zeița).

Am părăsit locurile acestea încărcate de simboluri, cu o imagine a unui afiș care ne-a determinat să visăm și să călătorim înapoi în timp pentru a onora

invitația la paradă.

Înapoi la Universitate, am asistat la lecția de echitație oferita de doamna profesor Olimpia Rusu, apoi am văzut Pensiunea de Animale Mici prezentată de d-na dr. Ana Rațiu. Următoarea vizită a fost la Unitatea Experimentală Mobilă unde animalele sunt supuse diverselor experimente. D-l prof. Olaru Adrian ne-a invitat la Medicina Legală, unde ne-a povestit despre boli la animale si tipuri de autopsii efectuate. Apoi am vizitat Clinica de Dermatologie si Parazitologie, unde doamna profesor Mirela Imre ne-a dezvăluit o mica parte din acest univers complex.

Ziua s-a încheiat cu discuții despre momentele ei bogate în informație și experimente, așteptând cu nerăbdare să vedem ce alte surprize urma să ne dezvăluie următoarea zi. Pozele stau mărturie pentru momentele aparte pe care le-am trăit.

PROIECT TEMATIC „CARTEA”

*Prof. înv. primar Mărginean Adriana Lucia,
Prof. înv. primar Mărginean Gheorghe Vasile,
Școala Gimnazială „Vasile Goldiș” Alba Iulia*

A.INFORMAȚII DESPRE APLICANT

Denumirea unității de învățământ aplicante: Școala Gimnazială „Vasile Goldiș” Alba Iulia

Persoane de contact: prof. înv. primar Mărginean Adriana Lucia, prof. înv. primar Mărginean Gheorghe Vasile

B.INFORMAȚII DESPRE PROIECT

Titlul proiectului: „Cartea”

Durata proiectului: 4 săptămâni, 08.10 – 09.11.2018

Tipul proiectului: local

Locul de desfășurare a proiectului: Alba Iulia

Domeniul: cultural-artistic, curricular

Parteneri:

- Comitetul de părinți al clasei
- Biblioteca Școlii Gimnaziale „Vasile Goldiș” Alba Iulia
- Biblioteca Județeană „Lucian Blaga” Alba
- Librăria „Elim” Alba Iulia

C.DESCRIEREA PROIECTULUI

Am ales împreună cu elevii această temă pornind de la realitatea că mijloacele moderne de informare (televizorul, computerul, telefonul mobil, tableta, internetul) au captat aproape în totalitate sfera preocupărilor copiilor. Activități precum citirea unei cărți, vizitarea unei librării și achiziționarea unei cărți, împrumutarea unei cărți de la bibliotecă, înființarea unei biblioteci personale, consemnarea unor impresii pe marginea unui text citit, exprimarea unor impresii pe marginea textului, înțelegerea efortului pe care-l presupune scrierea și publicarea unei cărți - pe care le întâlnim tot mai rar sau deloc - au stat la baza formulării obiectivelor și organizării activităților din proiect.

În parteneriat cu colectivul de părinți al clasei am încercat să găsim modalități/forme de reintegrare/repoziționare a lecturii în programul zilnic al copiilor (stabilirea unei liste de lecturi suplimentare adaptată vremurilor în care copiii trăiesc, crearea unui moment de lectură, seara, înainte de culcare, sub supravegherea părintelui, valorizarea textelor citite de către copii, zilnic, în cadrul „Întâlnirii de dimineață”, fișa de lectură, ținerea unei evidențe stricte a lecturilor citite de elevi, concursuri literare, șezători literare, întâlniri cu scriitori, vizită la tipografie, librărie, bibliotecă, jocuri de rol, dramatizări, serbări școlare, vizitarea unor case memoriale) și echilibrarea acestora în raport cu instrumentele moderne de informare. De asemenea, de comun acord cu elevii, am stabilit tema fiecărei activități, iar cu comitetul de părinți al clasei am identificat resursele necesare unei bune derulări ale acestora.

D.SCOPUL ȘI OBIECTIVELE PROIECTULUI

Scop: Stimularea interesului pentru lectură și a plăcerii de a citi

Obiective specifice:

- Formarea/dezvoltarea gustului pentru lectură;
- Îmbogățirea vocabularului elevilor;
- Cunoașterea componentelor unei cărți;
- Stimularea gândirii critice;
- Formarea la elevi a deprinderilor de studiu individual;
- Promovarea lecturii de plăcere;
- Dezvoltarea creativității copiilor;
- Frecventarea locurilor din care pot procura cartea: librărie, bibliotecă, anticariat;
- Cultivarea grijii față de carte și de valorizare a acesteia prin formarea unei biblioteci;
- Exprimarea/susținerea unor păreri personale legate de conținuturile citite;
- Familiarizarea elevilor cu drumul pe care cartea îl parcurge de la manuscris la produs final;
- Cunoașterea instituțiilor care se ocupă de apariția, distribuirea și păstrarea cărților;
- Formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură, pentru frumosul din literatură și artă;

Competențe vizate:

- Inițiativa personală;
- Gândirea critică;
- Creativitatea;
- Respectul și aprecierea diversității;
- Lucrul în echipă;
- Asumarea responsabilităților;
- Definirea problemelor și rezolvarea lor;

- Comunicarea;
- Colaborarea și negocierea;
- Libertatea de gândire și expresie.

Grup țintă: elevii din alternativa educațională step by step de la Școala Gimnazială „Vasile Goldiș” Alba Iulia, clasa a III-a D.

Beneficiari: 34 de elevi din clasa a III-a D STEP BY STEP, profesori, părinți, comunitatea locală (beneficiari indirecti).

Metode și tehnici de lucru, forme de organizare: Conversația, explicația, exercițiul, dezbateră, observația, ciorchinele, diagrama Venn, jocul didactic, demonstrația, brainstormingul, munca independentă, prelegerea, controversa creativă, proiectul și portofoliul de grup, turul galeriei.

- Ateliere de lucru bazate pe utilizarea metodelor de învățare prin cooperare și dezvoltare a gândirii critice.
- Sesiuni interactive.
- Studii de caz.
- Activități practice demonstrative.
- Vizite.

E.ACTIVITĂȚI:

1. Definitivarea proiectului

Descrierea activităților: Subiectul unității tematice a fost hotărât de comun acord cu copiii, așa cum am precizat. Se va crea o rețea printr-o sesiune de brainstorming prin care elevii vor împărtăși diverse idei legate de carte. Tema va fi scrisă în mijlocul unei foi de flipchart și li se va cere elevilor să dezvăluie noțiuni legate de aceasta care vor fi notate și grupate prin titluri generice. Rețeaua astfel creată se va transfera într-un grafic care se va afișa la loc vizibil, dând astfel posibilitatea elevilor să-l revadă din când în când, să-l reanalizeze. De asemenea, aceasta va sta la baza stabilirii obiectivelor, activităților, strategiilor, resurselor necesare.

Data/Perioada: 08.10.2018

2. Prezentarea și promovarea proiectului în fața copiilor și părinților

Descrierea activităților: Se prezintă, în fața elevilor, scopul, obiectivele proiectului, activitățile propuse. În cadrul ședinței cu părinții va fi, de asemenea, prezentat proiectul, se vor identifica resursele necesare și formele în care aceștia vor fi implicați: achiziționarea unor cărți noi, împrumutarea titlurilor recomandate de la biblioteca județeană, donarea unor cărți pentru completarea bibliotecii clasei, lecturarea în tandem, copil-părinte, a unor pasaje din lista lecturilor suplimentare recomandate. Popularizarea și promovarea proiectului se face pe site-ul școlii, pe grupul creat de părinții elevilor, prin pliante, articole în ziare locale, încheierea unor parteneriate educaționale.

Data/Perioada: 09.10.2018

3. „Drumul cărții”

Descrierea activității: Dezbateră și proiectare de videoclipuri, prezentări ppt care vizează drumul pe care cartea îl face de la copac la hârtie. Demersul continuă cu rolurile pe care diverse persoane îl au în realizarea produsului finit: scriitor, ilustrator, redactor, tehnoredactor, tipograf, librar, bibliotecar, cititor. Activitatea va avea loc după parcurgerea textelor „Povestea cărții mele” de Mihaela Iordache, „Povestea cărții de povești” de Emilia Căldăraru.

Data/Perioada: 10-12.10.2018

4. „Ce știm despre cărți?”

Descrierea activității: Copiii au fost anunțați din timp să pregătească diferite cărți: de poezii, povești, basme, povestiri, cărți de colorat, reviste pentru copii, enciclopedii, dicționare ș.a. cu care să amenajăm un colț al cărții. Fiecare va prezenta care sunt elementele care compun cartea sa (coperta, cotor, file), va preciza ce e scris pe copertă, care e rolul acesteia și a paginii de cuprins, locul de unde pot fi procurate. De asemenea, vor enunța modalități de protejare a cărților (învelirea, folosirea semnului de carte, neîndoirea foilor, păstrarea în bibliotecă).

Data/Perioada: 15-19.10.2018

5. „La bibliotecă”

Descrierea activității: Vizitarea bibliotecii școlii. Se vor purta discuții cu bibliotecara despre rolul bibliotecii școlare, despre felul în care este organizat spațiul pentru cărți/spațiul pentru lectură, despre documentele necesare împrumutării unei cărți și ce cuprinde o fișă de împrumut, unde și cum sunt înregistrate cărțile (după autor, tematică etc.), despre obligațiile ce le revin celor care împrumută cărți. Copiii vor recita poezii și prezenta impresii despre cărțile citite. La întâlnirea cu părinții am convenit că fiecare dintre aceștia, împreună cu copilul, vor vizita o librărie și Biblioteca Județeană „Lucian Blaga” de unde să achiziționeze/împrumute cărțile recomandate.

Data/Perioada: 22-24.10.2018

6. „Copacul cu cărți”

Descrierea activității: Elevii vor scrie pe două pagini în forma unei cărți deschise texte, proverbe, zicători legate de cărți, pe care le vor ilustra corespunzător. Produsele realizate vor fi lipite, în forma unor frunze, într-un copac. La sfârșitul activității, elevii își vor prezenta lucrările și vor exprima puncte de vedere legate de importanța cărților, de lucrările colegilor.

Data/Perioada: 25.10.2018

7. „Cartea, izvor de înțelepciune”

Descrierea activității: Copiii vor veni pregătiți cu cărți de ghicitori, proverbe și zicători, poezii, povești scurte și vor fi așezați în semicerc. Activitatea se va desfășura sub forma unei șezători literare și va conține dramatizarea unor fragmente din lecturile citite de la începutul acestui an școlar, găsirea unor proverbe, zicători, ghicitori potrivite temei sau conținuturilor parcurse, recunoașterea unor personaje pe baza trăsăturilor fizice și morale, prezentarea unor fragmente hazlii din textele lecturate, executarea unor sarcini extrase din „Săculețul cu surprize”.

Data/Perioada: 05-06.11.2018

8. „Să aplicăm ce-am învățat!”

Descrierea activității: Vor fi inventariate, aranjate și completate cărțile din biblioteca clasei (cu cele donate de copii). Joc de rol „La bibliotecă”, „La tipografie”, „La librărie”, „Personajul preferat”, dramatizarea unor fragmente din textele citite.

Data/Perioada: 07-09.11.2018

F. PROMOVAREA ȘI VIZIBILITATEA PROIECTULUI:

Proiectul va fi promovat pe parcursul desfășurării activităților prin afișe, printr-un panou cu fotografii din activitățile desfășurate, prin încărcare pe pagina de facebook a unor aspecte surprinse pe parcursul derulării acestuia, prin articole în mass-media.

G. EVALUAREA PROIECTULUI:

Evaluarea proiectului se va realiza sub forma unor chestionare aplicate elevilor și părinților participanți, grile de observare a comportamentelor, liste de control, portofolii cu imagini din activitățile desfășurate, expoziții de carte.

H. REZULTATELE PROIECTULUI:

- 34 de elevi și părinții acestora au participat la activitățile desfășurate;
- Dotarea și reamenajarea bibliotecii clasei;
- Minim 28 de elevi și-au îmbunătățit ritmul citirii, au descoperit plăcerea de-a citi;
- Toți elevii și părinții vor continua activitățile: achiziție/împrumut de carte, lectură suplimentară, îmbogățirea fondului de carte din biblioteca personală etc.;
- Expoziție de carte - „Colțul cărții”;
- Panou cu produse/fotografii din activitățile desfășurate.

I. BUGET: 200 lei

Finanțare proprie, pentru materialele necesare desfășurării activităților (cărți diverse, hârtie, carton, creioane, pixuri, hârtie glasată, hârtie xerox, imprimantă, laptop, videoproiector, ecran).

BIBLIOGRAFIE:

Gherguț, Alois, *Management general și strategic în educație. Ghid practic*, Editura Polirom, Iași, 2007.

Oprea, Crenguța, Lăcrămioara, „Strategii didactice interactive”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.

Parfene, Constantin, „Metodica studierii limbii și literaturii române în școală”, Editura Universității, București, 2001

Steele, Jeannie L.; Kurtis, Meredith S.; Temple, Charles, *Lectura și scrierea pentru dezvoltarea gândirii critice*, volumul I, Centru Educația 2000+, 1998.

INTELIGENȚA DIGITALĂ - COMPETENȚĂ GENERALĂ A EDUCAȚIEI DIGITALE

Prof. Moraru Bianca Delia, Școala Gimnazială Ceanu Mare

Deși problema digitalizării sistemului de educație s-a pus cu ceva timp în urmă, niciodată nu s-a anticipat că va veni un moment în care educația se va sprijini într-o proporție atât de mare pe tehnologie, mutându-se discuția de la integrarea TIC în cadrul orelor desfășurate face to face la desfășurarea actului educațional exclusiv prin intermediul TIC. Astfel, dacă până acum discutăm de inteligențe precum: inteligența vizual-spațială, inteligența lingvistică, inteligența logic-matematică, inteligența corporal-kinestezică, inteligența emoțională, inteligența interpersonal, inteligența intrapersonală, inteligența naturalist, astăzi vorbim și de *inteligență digitală*.

Inteligența digitală

Odată cu trecerea timpului tehnologia și-a găsit din ce în ce mai mult utilitatea în activitatea umană. Volumul mare de informații precum și necesitatea de a accesa această informație în timp real a dus la o întrepătrundere a realului cu virtualul, indiferent de vârstă. Cum era firesc, acest lucru aduce cu sine multe beneficii, dar și probleme, în special în rândul populației școlare. Timpul petrecut de elevi în spațiul virtual nu se rezumă doar la perioada necesară desfășurării activității educaționale, ci continuă și în afara acestuia. Și dacă în prima situație elevul se regăsește în compania cadrului didactic, în cealaltă situație acesta se află nesupravegheat. La prima vedere internetul pare inofensiv, copilul regăsindu-se în cadrul familial, departe de lumea reală, unde se știe că există pericole. În realitate, însă lucrurile nu stau deloc așa. Copilul poate întâlni și spațiul virtual tot felul de indivizi ale căror interese de multe ori nu coincid cu ale copilului. Astfel apare necesitatea dezvoltării inteligenței digitale constând în dezvoltarea unor abilități precum:

1. Identitate digitală – elevul trebuie să-și poată crea o identitate, constând în nume de utilizator, parolă, date civile etc și de a-și gestiona această identitate astfel încât nu toate informațiile să poată fi accesate de un potențial agresor.

2. Practica digitală – se referă la abilitatea elevului de a utiliza calculatorul și implicit aplicațiile, navigarea pe site-uri, accesarea diferitelor platforme și nu în ultimul rând menținerea unui echilibru între activitatea virtuală și cea din viața reală, pentru că elevii au tendința de a-și petrece și timpul liber navigând pe internet pe rețelele de socializare sau pentru a juca diverse jocuri, uitând de multe ori chiar să și mănânce.

3. Securitatea digitală – se referă la capacitatea de a identifica și de a se proteja de diverși viruși informatici, malware, atacuri cibernetice ale unor hackeri, precum și de diverse persoane ale căror intenții sunt de a escroca.

4. Siguranța digitală – constă în abilitatea de a identifica bullyingul online precum și materialele cu caracter obscen sau violent.

5. Inteligența emoțională digitală – pornind de la inteligența emoțională, care presupune capacitatea de a analiza și de a recunoaște propriile emoții precum și pe ale celor din jur condiție pentru o relaționare socială pozitivă, inteligența emoțională digitală include această capacitate și o transpune în online prin stabilirea unor relații sociale în mediul virtual.

6. Comunicarea digitală – se referă la capacitatea elevului de a recepta și de a transmite idei, opinii, stabilind relații în mediul online.

7. Alfabetizarea digitală – constă în abilitatea elevului de a folosi noile tehnologii pentru a identifica și de a selecta informația dorită și în același timp de a crea și de a transmite informații.

8. Drepturile digitale – respectarea drepturilor omului în mediul virtual: dreptul la exprimare liberă, dreptul la accesul la informații, dreptul la protecția datelor cu caracter personal și la viața privată, dreptul la securitate etc.

Odată asimilate aceste abilități, elevul va putea folosi noile tehnologii în condiții de siguranță, iar responsabilitatea părinților precum și a cadrelor didactice va rămâne aceea de a-i îndruma să folosească în mod responsabil acest mijloc de educație.

EDUCAȚIA PENTRU TOLERANȚĂ, NECESARĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Prof. Hațegan – Comșa Marilena, Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu” Blaj – Tiur

Educația pentru toleranță, un nou tip de educație, poate fi integrată prin intermediul disciplinelor ce aparțin ariei curriculare „Om și societate”, poate fi studiată ca disciplină opțională sau prin activități extrașcolare desfășurate cu elevii. Utilizarea unor metode de învățământ adecvate, precum și îmbinarea celor tradiționale cu cele moderne în educarea elevilor prin toleranță și contribuția noastră, a cadrelor didactice, au efecte benefice în ceea ce privește tolerarea reciprocă a elevilor și combaterea violenței în școală.

Toleranța ar putea însemna faptul de a recunoaște și a accepta modul de a fi al altor persoane sau grupuri, adică faptul de a nu interzice, a nu împiedica și a nu interveni în comportamentul respectivei persoane sau a grupului. Este vorba de respectarea libertății celui alt, a modului său de a gândi, simți și acționa, a convingerilor sale.

Deosebirea fundamentală dintre toleranță și indulgență constă în faptul că indulgența ar putea fi privită ca un exces de toleranță, în sensul că, din dorința de a nu se leza specificitatea nimănui, se permite, în numele toleranței, încălcarea oricărui principiu moral.

Să fii tolerant este ceea ce se vrea de la tine. Toleranța este o virtute pe care ți-o dorești asociată numelui tău, dacă ești tolerant înseamnă că ești un om bun și asta poate constitui garanția faptului că vei fi apreciat și chiar iubit de către cei din jur.

Ce știm că înseamnă să fii tolerant?

- Să îi accepți pe ceilalți așa cum sunt ei;
- Să fii mulțumit cu ceea ce ți se oferă;
- Să te accepți pe tine așa cum ești;
- Să fii îngăduitor cu limitele tale și ale celorlalți;
- Să ierți.

Urmând firul logic ar însemna că intoleranța este ceva rău, ceva ce dă măsura incapacității de a fi bun.

Ce știm că înseamnă să fii intolerant?

- Să îi judeci pe ceilalți;
- Să nu accepți ceea ce este diferit de tine ;
- Să fii neîngăduitor, chiar aspru cu tine și cu limitele tale;
- Să nu uiți și să nu ierți niciodată nimic.

Suntem condiționați încă din copilărie să dăm verdicte asupra a ceea ce este bine și rău, trecând doar prin filtrul social – o sită cu găuri mari prin care trec de-a valma valori, principii, etică și în ultimă instanță chiar morală. Rămâne doar opinia colectivă pe care ne-o însușim ca și când ar fi a noastră. Intenționat sau poate doar din neglijență cei mari omit să ne arate și sita deasă prin care

putem filtra ceea ce vine înspre noi și ceea ce pleacă de la noi. Pe-aceasta o păstrăm nefolosită sau chiar o pierdem în devălmășia vieții și ne trezim cărând cu noi bolovanii societății, străini și lipsiți de sens, dar îi cărăm pentru că așa se face.

Multe întrebări și lungă discuția pe marginea lor, fără a pune la socoteală că există, cu siguranță infinite alte întrebări pe aceeași temă. Și-atunci, cum fac, până unde tolerez și de unde nu mai tolerez? Toleranța sau intoleranța dau măsura virtuții mele? Este toleranța virtute sau condiționare?

Nu cred că acceptarea necondiționată este garantul toleranței, ci doar o lipsă de implicare frumos ambalată.

Sunt sigură că dreapta măsură se află în câteva reguli la care eu mă întorc de fiecare dată când îmi pun problema toleranței/intoleranței:

- Să îmi formulez propriile mele principii, în acord cu mine și cu nevoile mele;
- Să îmi stabilesc valorile în funcție de credințele mele, construite și sedimentate în urma propriei experiențe de viață;
- Să îmi păstrez flexibilitatea și deschiderea în a asculta și a trece prin filtrul minții și al sufletului, argumentele celorlalți indiferent cât de străine îmi sunt;
- Să îmi las libertatea de a-mi schimba părerea și în ultimă instanță chiar principiile;
- Să îmi interoghez neîncetat conștiința asupra moralității valorilor mele;
- Să îmi iau libertatea de a nu accepta ceea ce îmi face rău, fără a mă lăsa copleșit de sentimentul de vinovăție;
- Să rămân critic (în sensul de analitic) cu mine însumi;
- Să mă iubesc.

Noile alternative educaționale își vor găsi aplicabilitate și condiționate de un discernământ sănătos pot oferi soluții optime pentru veritabila educație completă și modernă.

Sunt chiar frecvente conflictele între un anumit elev și profesor, dobândind în viziunea celor mai mulți, caracterul unei „probleme personale”. Adolescenții devin și mai necruțători, pretind să li se ofere posibilitatea de exprimare, de dezbateri legate de temele lecțiilor. Cum trebuie înțeleasă aici toleranța ? Acceptarea compromisului oricând și oriunde este o cale tristă, iar înțelegerea tradusă prin indiferență la tot ce e abatere și lipsa sancționării juste nu și-ar atinge scopul . Elevii ocupă imediat terenul lăsat liber și aduc în favoarea lor un răspuns la replică formulat în mod explicit ca un reproș: „Dacă nu e nici o ordine, de ce unul dintre noi ar face excepție?” O toleranță controlată, corelată cu personalitatea deschisă, dar puternică a profesorului ar putea stăvili din agresivitatea vârstei. Atitudinea polițienească ar fi ridicolă și infructuoasă, vizând un adolescent de optsprezece ani. Necesitatea de autoafirmare și de tratare de pe un plan apropiat este mai viu resimțită acum, comparativ cu perioadele anterioare. A oferi elevului adolescent dreptul la opinie, la susținerea propriilor idei fără impertinență constituie o alternativă ce-și dovedește eficiența. Să încurajeze discuția, să nu refuze să recunoască temeinicia opiniilor elevilor, să recunoască propriile înfrângeri sunt dovezi de înțelegere justă a personalității elevului adolescent. Indulgența nu trebuie însă să degenereze în favoritisme sau să încarce cu sentimente de frustrare pe cei rămași în afara „grației”.

Educația pentru toleranță poate beneficia de aportul mai multor discipline de învățământ. Iată câteva dintre ele:

- ☐ Cultura civică: presupune favorizarea acțiunilor de identificare și respectare a diversității, de respectare a drepturilor celorlalți prin analogie cu drepturile proprii, armonizarea individualității cu grupul, promovarea toleranței ca atitudine activă;
- ☐ Istoria, poate realiza această cerință prin punerea accentului pe conviețuirea pașnică dintre diferite etnii și popoare, pe inițiativele de pace. Din prisma toleranței ar putea fi privite diversele orânduri social – politice care au marcat evoluția omenirii, documentele care reglementau, în diversele epoci, conduitele indivizilor, diversele tipuri de dictaturi, împreună cu doctrinele lor intolerante, modul cum s-au constituit diverse organizații internaționale, viața și activitatea unor personalități care au luptat pentru respectarea drepturilor omului.
- ☐ Religia are la bază principiul unității fundamentale a spiritului religios, principiul neutralității confesionale, principiul toleranței care înseamnă acceptare.

- ☐ Filosofia, disciplină cu vocație complexă, poate dezvolta la elevi spiritul toleranței, abordând și problematica drepturilor omului și a egalității dintre oameni.
- ☐ Geografia își manifestă potențialul formativ mai ales în ceea ce privește educația interculturală și pentru acceptarea diversității.
- ☐ Consilierea și orientarea, prin realizarea unor activități în cadrul cărora elevul să fie ajutat să se cunoască pe el însuși și să-și îmbunătățească imaginea de sine.

Activitățile extrașcolare pot contribui și ele la realizarea acestei dimensiuni a educației.

Întâlniri ale elevilor cu anumiți invitați: specialiști și activiști în domeniul drepturilor omului, reprezentanți ai ONG-urilor, persoane aparținând unor minorități naționale, persoane cu dizabilități, reprezentanți ai asociațiilor persoanelor cu deficiențe, reprezentanți ai diferitelor culte religioase.

Clubul drepturilor omului, unde s-ar putea organiza activități cu participarea unor invitați, precum și alte dezbateri pe tema drepturilor omului.

Întâlniri cu elevi aparținând altor popoare, altor rase sau altor culturi.

Voluntariatul.

Colaborarea cu revista școlii sau cu presa locală.

Celebrarea Zilei Internaționale a Toleranței.

În calitate de cadru didactic, poți contribui la educarea elevilor în spiritul toleranței prin:

- ☐ Afișarea într-un loc vizibil din clasă a principiilor care stau la baza toleranței;
- ☐ Sărbătorirea Zilei Internaționale a Toleranței;
- ☐ Întâlniri ale elevilor cu anumiți invitați: specialiști și activiști în domeniul drepturilor omului, reprezentanți ai ONG-urilor, persoane aparținând unor minorități naționale, persoane cu dizabilități, reprezentanți ai asociațiilor persoanelor cu deficiențe, reprezentanți ai diferitelor culte religioase;
- ☐ Concurs „Să fim toleranți!”;
- ☐ Inițierea de activități care au în vedere sprijinirea persoanelor aflate în dificultate.

Vedem toleranța ca pe un copac cu rădăcini puternice dar care rămâne atât de flexibil încât se lasă purtat de vânt în toate direcțiile fără a se rupe, pentru ca la final să revină la poziția lui demnă și verticală.

Bibliografie

- Cucoș, C.: Educația. Dimensiuni culturale și interculturale, Ed. Polirom, Iași
- Marcus, S.: Componenta didactică, Ed. All, București
- Șchiopu, U (1997): Dicționar de psihologie, Ed. Babel, București

PROFILUL DE FORMARE AL ELEVULUI DE CLASA A VIII-A

Prof. Toth Mariana, Liceul Tehnologic „Alexandru Domșa” Alba Iulia

La fiecare ședință, pe care profesorul dirigințe o susține cu părinții elevilor clasei a opta, aduce informații despre comportamentul elevilor și despre situația la învățătură a acestora.

De asemenea, face remarci asupra evoluției în bine sau dimpotrivă și se fac recomandări necesare pentru un demers al învățării cât mai bun, având în vedere că elevii ajunși în clasa a VIII-a, se află în pragul unui examen național.

Așadar, profesorul dirigințe face precizări asupra faptului că, ajungând la acest nivel de studiu, elevii trebuie să fie capabili să se exprime în limba română corect, să formuleze opinii și să analizeze texte la prima vedere, să fie în măsură să participe la dialog cu temă (comunicare în limba maternă).

De asemenea, aceștia vor trebui să se exprime în limbile străine studiate la școală, atât în scris cât și oral dat fiind faptul că pot opta pentru licee în care se dau probe lingvistice (comunicare în limbi străine).

Având în vedere că la evaluarea națională, este și examenul scris la matematică, la finalul clasei a VIII-a, elevul absolvent trebuie să identifice relații matematice, să utilizeze algoritmi de calcul, să interpreteze datele problemei și să facă raționamente logice între acestea și cerința problemei etc. Pentru a putea să realizeze aceste lucruri, elevul are nevoie de studiu aprofundat, constant și continuu, de seriozitate și dorința de reușită (competențe matematice). Desigur că în pregătirea lui, el va putea utiliza dispozitive și aplicații digitale, va putea selecta resurse informaționale educaționale necesare studiului (competența digitală). Și totodată, elevul trebuie să fie în măsură să își organizeze timpul de învățare, să își facă un plan de studiu zilnic, și cu puțin câte puțin, va reuși să atingă cât mai multe teme de studiu. Asta va însemna că el își cunoaște limitele și știe pentru ce se pregătește. Părinții vor interveni dacă observă că elevul nu reușește să facă singur aceste lucruri (competența de a învăța să înveți).

De altfel, părinții trebuie să știe că pentru a atinge scopul final al învățării, aceștia trebuie să urmărească îndeaproape atingerea competențelor și, de asemenea, să țină strâns legătura cu dirigintele și cu profesorii clasei.

Ulterior, după primirea rezultatelor la Evaluarea Națională, toți se vor convinge că ordinea și disciplina în munca depusă au contribuit la obținerea rezultatelor foarte bune.

STUDIU DE CAZ - CONFLICT PSIHO-EMOȚIONAL

Prof. Oltean Sabina Larisa, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

Situație problemă: dificultăți legate de randament școlar redus, integrarea în colectivitate, violență verbală, cauzate de lipsa afecțiunii părinților, plecați la muncă în străinătate.

I.Părțile implicate : Elev – Școală – Bunici

II.Cauze

Identificarea și descrierea problemei

Tabloul familiei: B.R. este un elev de 12 ani, provine dintr-o familie de condiție pauperă, de aceea părinții îl vor lăsa în grija bunicii paterne și vor pleca la muncă în Spania. Copilul este afectat de primii ani ai copilăriei, petrecuți într-o garsonieră alături de încă 5 frați, de vârste diferite. Adesea era lăsat în grija bunicii materne care nu își dorește această responsabilitate. Ulterior părinții decid să plece în străinătate, iar copilul alături de încă doi frați mai mici este lăsat în grija bunicii paterne. Aceasta este o persoană în vârstă, pensionară, cu venituri modeste, însă foarte implicată în creșterea și educația copilului.

III.Manifestare

Tabloul copilului.

Elevul B.R este la noi în școala din clasa pregătitoare. Acesta era destul de impulsiv, hiperactiv, cu dorința de a fi în centrul atenției. Se manifestă ca fiind foarte nerăbdător, întâmpina dificultăți în a aștepta, iar uneori avea acțiuni bruște și fără premeditare. Manifestă în același timp o violență în vocabular, adesea jignindu-i pe cei din jur, inclusiv pe aparținători.

De cele mai multe ori răspunde înainte ca întrebarea să-i fie adresată, întrerupe și îi deranjează pe colegi provocând probleme în clasă sau în grupul de copii în timpul pauzelor. Din cauza dorinței de a fi în atenția grupului, se apucă de fumat pentru a avea motiv să stea în fiecare pauză în cercul de elevi din curtea școlii. Este observat în apropierea unei „găști” de cartier, din care făceau parte și persoane adulte, aflate sub observația poliției locale. Toate acestea au dus la apariția unor noi conflicte cu bunica care cu greu face față cheltuielilor, acum mărite de cheltuielile cu noul viciu - fumatul.

În ceea ce privește sarcinile școlare, elevul B.R. le îndeplinește parțial, plictisindu-se repede. Problemele apar în general în activitățile impuse de alții, comparativ cu cele pe care le alege singur. El oscilează frecvent între activități, pierzându-și repede interesul față de activitatea în desfășurare

și dedicându-se alteia. Face deseori greșeli din neatenție, deși este evidentă inteligența cu care este dotat. Munca acestuia este dezordonată și superficială. Din cauza manifestărilor lui de a ieși în evidență, colegii încep să îl evite și frecventează din ce în ce mai mult anturajul nepotrivit din cartierul unde este școala, unde se simte apreciat.

IV. Soluții

1. Stabilirea echipei care participă la soluționarea problemei

- Profesorul diriginte
- Profesorii clasei
- Psihologul școlar
- Bunica

2. Stabilirea obiectivelor

A. Obiective pe termen lung:

- Îmbunătățirea capacității de concentrare;
- Îmbunătățirea productivității și a performanțelor școlare;
- Îmbunătățirea relațiilor sociale, acceptarea lui de către colegii de clasă;
- Îmbunătățirea interacțiunii profesori-elev;
- Îndepărtarea elevului de anturajul nepotrivit și atragerea acestuia către studiu.

B. Obiective pe termen scurt:

- Să își mențină atenția concentrată pentru mai mult timp;
- Să poată rezolva sarcinile date de profesori, finalizându-le;
- Să ia parte la activitățile de învățare în grup;
- Să participe la discuții în mici grupuri informale;
- Să scadă numărul comportamentelor impulsive la școală și în familie.

3. Stabilirea locului de desfășurare

- Sala de clasă, cabinetul psihologului școlar

V. Monitorizare

Alegerea modalităților specifice:

Metode:

- Observația copilului, analiza cazului, discuții permanente, jocul de rol.

Plan de intervenție personalizat

Programul de intervenție personalizat are la bază metode și strategii centrate pe copil, în funcție de particularitățile lui, pentru a crea un mediu care să favorizeze și să sprijine învățarea, dar și centrate pe familie, prin intermediul acestor demersuri dorindu-se modificarea acelor condiții familiale care mențin simptomatologia copilului.

Terapia cognitiv-comportamentală

În intervenția noastră am avut ca scop diminuarea tulburărilor de comportament ale copilului prin demersuri care includ asistența psihologică pentru întreaga familie, care nu comunica constructiv, părinții fiind absenți fizic, bunica fiind vârstnică, neputând a se adapta necesităților unui copil cu reale probleme emoționale.

Obiectivul central al trainingului de auto-educare este îmbunătățirea capacităților de autoreglare și a strategiilor reflexive de rezolvare de probleme. Terapia trebuie să ajute copilul să își mențină atenția concentrată, să își controleze mai bine impulsurile și să elaboreze planuri de acțiune, pentru a rezolva mai bine sarcinile.

Tehnicile de management al comportamentului sunt centrate pe respectarea anumitor reguli și pe oferirea de aprecieri. Astfel, elevul a fost numit responsabil pentru rândul de bănci pe care stătea, având responsabilitatea de a observa curățenia și de a verifica temele colegilor la anumite discipline, de comun acord cu profesorii respectivi. Aceasta astfel a simțit că este util și că are un rol în grupul acesta.

Dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare

Elevul a fost implicată din ce în ce mai mult în acțiuni de voluntariat cu copii defavorizați, cu handicapuri de diferite tipuri, tocmai pentru a se simți util și responsabil. Acesta a descoperit că are lucruri comune cu aceștia și că îi poate ajuta, așa cum și pe el l-au ajutat alți voluntari.

Consilierea familiei (Programul părinte-copil)

Scopul programului părinte-copil este acela de a induce modificări în interacțiunile părinte-copil, acestea constituind o premisă a reducerii problemelor comportamentale ale copilului în familie.

Punctele centrale ale programului sunt modul în care caracteristicile copilului, cele ale părinților și problemele familiale influențează:

- comportamentul copilului;
- percepția comportamentului copilului de către părinți;
- reacțiile părinților la comportamentul copilului.

Bunica a fost implicată în ore de consiliere psihologică săptămânale pentru a facilita înțelegerea comportamentului preadolescentului.

Realizarea evaluărilor

Pentru cunoașterea obiectivă a profilului psihologic al copilului și mai ales pentru adoptarea unor măsuri pedagogice adecvate particularităților individuale s-au folosit un set de teste psihologice care au permis identificarea unor particularități ale dezvoltării.

VI. Concluzii:

Programul de intervenție personalizat presupune colaborarea în echipă, formată din profesorul diriginte, psihologul școlar, profesorii clasei, familie, toți cei implicați în activitatea desfășurată de B.R. zilnic, pentru a ajuta la integrarea acestuia în comunitate.

În urma intervenției educative am reușit să realizăm un progres favorabil prin ameliorarea tulburărilor emoționale și afective. Activitatea noastră în școală s-a axat pe urmărirea evoluției preadolescentului pe parcursul celor doi ani și pe crearea de prilejuri pentru a exersa suplimentar activitățile necesare, urmărind totodată dezvoltarea încrederii în forțele proprii. Acest fapt l-am realizat prin aplicarea unor metode și procedee eficiente pentru integrarea copilului în colectivul clasei, relaționarea sa cu ceilalți copii și cu adulții, formarea deprinderilor comportamentale și socio-afective.

În prezent, eleva este în clasa a VIII-a, stabilă emoțional, a fost acceptată în colectivul clasei și relația cu părinții, care între timp s-au întors din străinătate și cu bunica, este bună.

Schimbarea comportamentului pot spune că a fost de-a dreptul spectaculoasă, considerând-o o reușită a întregului colectiv de cadre didactice, dar și a părinților care au susținut permanent o colaborare strânsă cu școala, inițial telefonic, apoi fizic.

Bibliografie:

Bocoș, Mușata, *Teoria cercetării pedagogice*, Casa Cărții de știință, Cluj-Napoca, 2007
Păcurari, O., *Învățarea activă*, Ghid pentru formatori,, MEC-CNPP, 2001

DEMERS DIDACTIC

Prof. inv. primar Negru Mihaela, Școala Gimnazială „Simion Balint” Roșia-Montană

Clasa pregătitoare și a III-a – simultan

Denumirea activității: „NĂSTUREL” – *Activitate integrată pe o zi*

Prof. inv. primar: Negru Mihaela

Competențe specifice vizate

Comunicare în limba română/ Limba și literatura română

Clasa pregătitoare:

CLR

1.2. Identificarea unor informații variate dintr-un mesaj scurt, rostit clar și rar

2.1. Pronunțarea clară a sunetelor și a cuvintelor în enunțuri simple

1.3. Identificarea sunetului inițial și/ sau final dintr-un cuvânt, a silabelor și a cuvintelor din propoziții rostite clar și rar.

2.4. Exprimarea propriilor idei în contexte cunoscute, manifestând interes pentru comunicare;

3.1. Recunoașterea unor cuvinte uzuale, din universul apropiat, scrise cu litere mari și mici de tipar;

Clasa a III-a:

LR

1.2 Identificarea unor informații variate dintr-un text audiat .

2.1. Formularea unor enunțuri proprii în situații concrete de comunicare.

3.1. Extragerea unor informații de detaliu din texte informative sau literare

3.4. Evaluarea conținutului unui text pentru a evidenția cuvinte-cheie și alte aspecte importante ale acestuia

4.2. Redactarea unor mesaje simple, cu respectarea convențiilor de bază

Obiective operaționale urmărite:

Clasa pregătitoare

O1 – să numească personajele poveștii;

O2 – să formuleze enunțuri pe baza unei imagini sau suite de imagini;

O3 - să realizeze harta spațiului imaginar;

O4 – să indice corect sunetul „J,, în cuvinte: initial, median, final;

O5 – să realizeze corespondența unor cuvinte formate din 1-2 silabe cu imaginile potrivite;

Clasa și a III-a

O1 – să citească corect, coerent, cursiv un text la prima vedere;

O3 – să realizeze harta mentală;

O3 – să identifice substantivele și adjectivele din text;

O4 – să formuleze enunțuri corecte într-o situație concretă de comunicare;

O4 – să citească activ prin folosirea unor simboluri specifice eficientizării lecturii.

Competențe specifice vizate

Matematică

1.1. Recunoașterea și scrierea numerelor în concentrul 0-31;

1.2. Compararea numerelor în concentrul 0-31;

1.3. Ordonarea numerelor în concentrul 0-31, folosind poziționarea pe axa numerelor;

1.4. Efectuarea de adunări și scăderi în concentrul 0-31, prin adăugarea /extragerea a 1-5 elemente dintr-o mulțime dată.

Obiective operaționale urmărite:

O1 – explorarea mediului înconjurător pentru a identifica și număra ființe și lucruri;

O2 - să compare grupuri de obiecte(nasturi);

O3 –să ordoneze numere date, crescător și descrescător;

O4 – să rezolve exerciții de adunare și scădere cu 1-5 unități în concentrul 0-31 prin numărare de obiecte/prin desene;

Competențe specifice vizate

Dezvoltare personală/ Educație civică

2.1. Recunoașterea emoțiilor de bază în situații simple, familiare

3.3. Identificarea hobby-urilor, jocurilor și activităților preferate

2.2. Manifestarea unor atitudini pozitive în raport cu lucrurile, cu plantele și animalele.

Obiective operaționale urmărite:

O1 – să identifice emoțiile trăite de Năsturel;

O2 – să denumească emoțiile trăite de Năsturel

O3 – să prezinte în fața grupului unul din hobbyurile sale;

O4 – să își imagineze o poveste, scrisă sau desenată, privind relația lui cu Năsturel.

Ora/Disciplină	Conținuturi (detalii)	Activități de învățare	Strategii didactice	Evaluare
8-9 CP+III CLR/LR	Textul „Năsturel” – exerciții aplicative. Activități directe și independente pe grupe.	- Văd, cred că, mă întreb... -emiterea unor predicții asupra firului narativ al textului citit ; - exerciții de citire în ritm propriu a unui text scurt, cu adaptarea intonației impusă de semnele de punctuație; - exerciții de căutare a informațiilor esențiale dintr-un text citit; -ilustrarea prin desen a unor fragmente de text, cu respectarea unor informații (harta spațiului imaginar, harta mentală)	Metode și procedee didactice -conversația euristică -lectura predictivă - harta mentală - harta spațiului imaginar Mijloace de învățământ - textul „Năsturel” - fișe de lucru	- observarea modului de relaționare în grup -nivelul de realizare a sarcinilor propuse -numărul răspunsurilor corecte
9-10 CP+III MEM/LR	„Vânătoare de nasturi” – numărare, ordonare, comparare după criterii date. Exerciții de adunare și scădere în concentrul 0-31, cu sprijin în obiecte(nasturi).	Exerciții de citire a numerelor de la 0 la 31; Exerciții de scriere a numerelor de la 0 la 31; Exerciții de compararea grupurilor de obiecte (nasturi mici și mari etc.) prin figurarea lor unele sub altele, încercuirea părților comune ale grupurilor, punerea în corespondență 1 la 1 a elementelor grupurilor; Exerciții de identificarea „vecinilor” unui număr; Exerciții de ordonarea unor	Metode și procedee didactice -conversația euristică -învățarea colaborativă -explicația -exercițiul Mijloace de învățământ - axa numerelor 0-31 - nasturi de diferite mărimi și culori	-nivelul de realizare a sarcinilor propuse -numărul răspunsurilor corecte -observația -discuții de grup cu elevii -materialele realizate

		numere date, crescător sau descrescător; Exerciții de rezolvarea de exerciții de adunare și scădere cu 1-5 unități în centrul 0-31 și verificarea operațiilor efectuate prin numărare de obiecte/prin desene. Exerciții de recunoaștere a adjectivelor din textul „Năsturel”; Harta mentală pornind de la substantive – jucării din povestea audiată și adjective corespunzătoare lor; Cuvinte cu sens opus; Imaginarea unui alt sfârșit al poveștii;	Metode și procedee didactice -conversația euristică - problematizarea -exercițiul - joc de imaginație Mijloace de învățământ - textul „Năsturel” - fișe	
10-11 CP+III DP/EC	Interacțiuni cu ființe și obiecte – Ce înseamnă un bun prieten?	Jocul ” Roata emoțiilor” Joc de identificare a hobbyului prin desen. Realizarea unui desen în care să prezinte relația lui cu Năsturel sau cu o altă jucărie preferată.	Metode și procedee didactice -învățarea colaborativă -explicația -demonstrația -joc de imaginație Mijloace de învățământ Fișe, creioane colorate	- observarea modului de participare la dialog -discuții de grup cu elevii
11-12 EFS (profesor de sport)	Năsturel și prietenii	– jocuri de mișcare – creația copiilor		-discuții de grup cu elevii

DE LA SALA DE CLASĂ LA ȘCOALA DE ACASĂ

Prof. învă. primar Marc Aurica, Școala Gimnazială Cîmpeni

După cum știm, cu toții am trecut o perioadă fără precedent care și-a pus amprenta atât asupra activității didactice, cât și a elevilor, asupra stării lor emoționale, psihice. Până acum profesorii din nicio țară nu s-au confruntat cu situația de a întrerupe cursurile la grădinițe și școli pentru o perioadă atât de lungă și de a desfășura activitatea exclusiv de la distanță. Niciun educator, indiferent de cât de bun sau experimentat este, nu a fost pregătit pentru acest lucru. A fost nevoie să ne unim forțele și să căutăm cele mai potrivite metode, mijloace, căi, pentru desfășurarea procesului instructiv-educativ, și care să se preteze situației existente. Cadrul didactic este în primul rând un manager al acestuia și prin imaginație și creativitate poate și trebuie să-l facă să fie eficient, atractiv, stimulat.

Utilizarea mediului virtual ca mijloc didactic a fost cea mai potrivită alegere a momentului, pentru ca educația să se deruleze în condiții de siguranță pentru cei implicați. Însă, predarea online eficientă nu înseamnă doar preluarea conținutului lecției și transmiterea lui folosind tehnologia. Mediul online de învățare vine cu provocări și resurse specifice, care presupun ca atât profesorii, cât și elevii să se adapteze și să își schimbe modul de lucru. Din păcate, încă nu există un curs de „pedagogie online”, doar ghiduri și recomandări realizate de universități care au implementat predarea online de mai mult timp.

Ne-am informat, am ales cea mai potrivită cale de a continua activitatea la nivel de școală. Metodele de predare aplicate în clasă au un puternic efect asupra calității educației. Practic, mult din calitatea actului învățării atârna pe umerii dascălilor, aproximativ o treime din succesul învățării depinde de comportamentul profesorului. Așadar, relația pe care profesorul o dezvoltă cu elevii săi are o mare importanță atât în mod tradițional, cât și în mediul online. Platforma folosită mi-a permis să-mi creez propria clasă, să invit elevii, să refac și păstrez relația emoțională cu cei mici, să organizez activități atractive, care să respecte particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor, am folosit strategii flexibile care-au permis atingerea competențelor vizate, alocarea temelor pentru acasă și exerciții pentru lucru individual, cât și urmărirea progresului fiecărui elev.

Din experiența noastră am observat cât de important este să stabilim o rutină a lecțiilor online, deși puțin diferită de cea avută în sala de clasă. Rutina oferă siguranță atât elevilor cât și profesorilor, făcând astfel mai ușoară trecerea. De asemenea, după primele ore online ne-a fost evidentă nevoia unui set de reguli pentru învățarea online. Primele ore, ne-au încurajat să contractăm cu elevii noștri reguli ca: punctualitate și materiale pregătite, microfonul pe mute, atenție la cine vorbește pentru a nu ne suprapune, vestimentație decentă și atenție la limbajul folosit.

Pașii unei lecții rămân aceiași, însă pe partea de conținut reușim să livrăm mai puțin decât o putem face în sala de clasă. Bineînțeles, vârsta elevilor cu care interacționăm este esențială aici. Este utilă folosirea materialelor vizuale, videoclipuri, desene, învățarea prin joc, etc. În toată această perioadă am pus accentul pe consolidare, recapitulare, învățare prin explorare și activități practice. Am adaptat informația astfel încât să fie foarte scurtă, clară și activitățile să nu le ceară elevilor să fie prea multe ore prezenți în fața ecranului. Am scos disciplinele din sala de clasă și le-am dus în viața de zi cu zi, astfel că elevii și-au testat cunoștințele cu lucrurile care pot fi găsite într-o casă: cum ar fi să descopere masa și volumul unei portocale, să manevreze cratițele din bucătărie pentru a descoperi materialele izolatoare de căldură de pe mânerele acestora. Temele au fost puține și scurte, mai mult practice, realizate chiar în colaborare cu părinții.

Am folosit uneori și materiale video în care am înregistrat prezentarea temei ce urma a fi predată, pentru o mai bună înțelegere. Dar, la fel ca atunci când învață în clasă, nu toți copiii vor înțelege explicațiile profesorului din prima încercare. De aceea, este important ca elevii să poată descărca imaginile și materialele video folosite de profesori în timpul lecției, pentru a reveni la ele după încheierea acesteia. De asemenea, transcrierea conținutului audio (explicațiile oferite verbal de către profesor fie live, fie în materiale video înregistrate) este esențială pentru învățarea online eficientă. M-am preocupat de asigurarea unei comunicări clare, nuanțate, explicite și, în același

timp, ferme în cazul în care elevii au adresat întrebări și am omis un așa-zis „dialog suprapus” astfel încât, într-un timp limitat elevii să poată oferi clarificări specifice obiectivelor de învățare, cerințelor sarcină. Am evitat, cu excepția cazului în care au fost programate cu atenție și limitate, conversațiile on-line îndelungi, fără eficiență didactică sau afectivă.

Mutarea cursurilor în online încurajează elevii să aibă mai multă autonomie în învățare, folosindu-și la maxim creativitatea, susține ritmul învățării și poate crește încrederea elevilor în capacitățile și resursele proprii pentru a fi autodidacti, de altfel, învățarea continuă pe tot parcursul vieții adulte este guvernată de capacitatea de a fi autodidact.

Am adaptat activitățile, am implicat și părinții, am colaborat mult cu aceștia în această perioadă pentru educația celor mici. Părinții au petrecut timp de calitate cu cei mici în realizarea lucrărilor în offline. Am dezvoltat în felul acesta relații între școală și familie, părinții au înțeles mai ușor și au empatizat mai mult cu efortul nostru, al cadrelor didactice. Consider că, se dezvoltă, astfel, și relația profesor-părinte. Părinții pot explora împreună cu copiii diferite platforme, instrumente online și astfel învățarea se petrece și la adulți.

Adaptarea la predarea în online încurajează și profesorii să colaboreze între ei, împărtășindu-și materialele și practicile pedagogice mult mai ușor, la distanțe foarte mari. Sunt profesori care au predat cursuri online și înainte, și care sunt mai familiarizați cu unele metode, iar mulți dintre aceștia își doresc să împartă din cunoștințele lor cu cei care au nevoie de sprijin.

A fost important să îi ținem în continuare aproape pe copii implicați în activități de învățare în această perioadă, astfel încât în momentul când revin la școală, readaptarea să fie mai ușoară. Datele arată că după o perioadă lungă de timp petrecută doar în online motivația dispare și că e tot mai dificil să-i ții implicați pe copii. Dar nu este imposibil.

Această perioadă a avut avantajele ei, ca cele legate de noutatea acestei realități, fiind o experiență inedită, având un farmec atașat, a fost o invitație de nerefuzat pentru copiii nativi digital. Au fost însă și dezavantaje cum ar fi imposibilitatea participării tuturor copiilor, neavând cele necesare, lipsa apropierei fizice și oboseala psihică cauzată de expunerea îndelungată la ecran.

Predarea online este o provocare pentru copii, pentru părinți și pentru cadrele didactice. Ajută, însă, o atitudine deschisă și flexibilă, pentru a evalua corect ce funcționează și ce nu, pentru a încerca idei noi și pentru a învăța din experiența altor cadre didactice.

CONTRIBUȚIA JOCURILOR ȘI A ACTIVITĂȚILOR LIBER ALESE LA DEZVOLTAREA RELAȚIILOR DE COOPERARE ÎNTRE COPII

Prof. inv. preșcolar Chira Mihaela Ioana, Grădinița P.P. „Piticot” Cîmpeni

Procesul de învățământ nu poate fi conceput, în contextul actual, fără cooperare. Învățarea prin cooperare presupune învățarea de la alții și cu alții. Activitățile de învățare prin cooperare dau posibilitatea copiilor de a învăța împreună, participând la proiecte comune urmărind ca fiecare membru al grupului să-și aducă aportul la creșterea performanței celorlalți membrii și să-și îmbunătățească totodată performanțele proprii.

La vârsta preșcolară jocul satisface în cel mai înalt grad nevoia de activitate și de cunoaștere a copilului, fiind în același timp pârgă care va asigura socializarea copilului. Prin joc se exteriorizează întreaga viață psihică a copilului, se exprimă cunoștințele, emoțiile, dorințele chiar și acelea care nu pot fi satisfăcute imediat. Jocul se transformă într-un adevărat „turn” de observare a copilăriei, întrucât, jucându-se copilul nu este în stare să ascundă nimic din sentimentele care-l domină.

În funcție de nivelul de vârstă, de domeniul cunoașterii propus, de tema abordată, precum și de resursele materiale existente în grădiniță putem crea copiilor multiple modalități de a aborda realitatea, de a o simți, de a o înțelege. Curriculum-ul pentru educație timpurie prevede foarte clar

că „activitatea din grădiniță este centrată pe copil și pe nevoile acestuia”. Jocul liber ales din grădiniță oferă educatoarei posibilitatea de a analiza foarte bine copilul, de a-l cunoaște și a-i dirija cu succes acțiunile.

Deși copilul este cel care alege sectorul unde va desfășura activitatea, educatoarea poate să influențeze această alegere prin dispunerea materialelor și schimbarea periodică a acestora, prin interesul pe care îl provoacă, dar mai ales prin metodele de lucru la care apelează. Organizând sectorizarea clasei pe arii de stimulare, pe domenii de activitate se poate folosi eficient spațiul pentru a se respecta cerințele de dezvoltare proprii tuturor copiilor, asigurarea unei individualizări reale a educației, dar și pentru a facilita gruparea copiilor în vederea organizării unor experiențe de învățare în grupuri mici sau în perechi.

Materialele dispuse la centre trebuie să fie variate și să motiveze curiozitatea preșcolarului pentru a-și urmări propriile interese și investigații. Fiecare copil are nivelul său de cunoaștere, psihomotricitatea sa, o dezvoltare psihică care-i este proprie, un limbaj care-l caracterizează și propriu său nucleu de personalitate care-l diferențiază de ceilalți.

Activitatea pe centre facilitează cooperarea între copii, între copii și educatoare ca participanți activi la același proces. Activitățile care pun preșcolarul în situația de a lucra în grup sau în perechi declanșează și mențin relațiile de cooperare și competiție dintre copii, atrag și motivează participanții, îi responsabilizează în vederea realizării unor sarcini care privesc întregul grup de lucru.

În grădiniță formarea grupei de preșcolari este actul fondator al socializării ulterioare. Pentru a-i aduce pe copii în situația de a acționa în echipă este necesar mai întâi să formăm grupe sociale, să-i învățăm pe copii să relaționeze între ei, fapt ce necesită să cunoaștem manifestările fiecărui membru al grupului.

Jocul îmbogățește viața personală a copilului prin relațiile pe care le stabilește cu colegii de grupă, prin prietenii care se leagă, astfel copilul are posibilitatea nu numai a unui schimb de cunoștințe ci și de sentimente și experiență socială.

Respectarea regulilor constituie un prim pas pentru pătrunderea copilului în viața socială, în stabilirea și educarea unor relații sociale, solidaritate și colegialitate.

La vârsta preșcolară copiii se transpun în rolul adultului și astfel dintr-o dată devin: aviator, asistent, profesor, preot, poștaş, etc. În aceste situații copii imită nu numai acțiunea ci merg până acolo încât reproduc cu mare fidelitate gesturile pe care le fac adulții și care pentru ei trec neobservate.

Modelul pe care copii îl realizează cu jocuri sau activități este luat din mediul ambiant apropiat lor. Cel mai des sunt întâlniți părinții, apoi cunoștințe apropiate ale familiei, ori persoane din grădiniță. Procedând astfel copilul asimilează semnificația socială a activităților sale.

Observând cu atenție jocul de rol putem afla multe lucruri despre copiii din grupă. Copilul tratează o păpușă în felul în care este tratat acasă; copilul care a fost bolnav se joacă „De-a doctorul”, cei ai căror părinți sunt antreprenori „vorbesc” la celular ca „părinții” și sunt oameni de afaceri.

Copiii au nevoie de șansa de a învăța să se adapteze în lumea adulților. Îndrumate corect, jocurile de rol dezvoltă la copii sentimente de prietenie, de soliditudine și spirit de echipă, încurajează dorința de a oferi ajutor celorlalți, și de a-și subordona interesele proprii intereselor colectivului.

Activitățile de construcții satisfac dorințele imediate ale copiilor, le sugerează imaginea clară a vieții oamenilor. Copiii construiesc cu îndemănare și pricepere. Jocurile de construcție desfășurate cu o varietate de materiale: cuburi, lego, sunt jocuri de așezare pe suprafețe plane, de suprapunere și îmbinare, jocuri cu materiale din natură (semințe, scoici, castane, etc). Antrenați în activitatea de construcție copiii se deprind cu munca în echipă, susțin cu efortul propriu activitatea grupului, prezența partenerilor de lucru constituind un stimulent în activitate.

Copiii realizează lucrări originale, care le sporesc încrederea în forțele proprii trăind bucuria succesului, dar au și prilejul de a lucra alături de colegi pentru a realiza lucrări colective, de a învăța

de la partenerii de grup anumite tehnici de lucru, de a-și pune în valoare lucrarea proprie, dar și de a aprecia realizările colegilor

Jucându-se la sectorul „Bibliotecă” copiii își dezvoltă imaginația, își îmbogățesc vocabularul, își dezvoltă cursivitatea și coerența în exprimare, își îmbogățesc capacitatea de discriminare perceptivă, își dezvoltă unele abilități musculare (întoarcerea paginii), învață și își formează respectul față de carte. Activitățile organizate aici pun copiii în situația de a colabora în realizarea unor activități diverse: citire de imagini, povestiri create, repovestiri, audiții de povești, de cântece, de poezii, jocuri pentru identificarea literelor și a cifrelor, exerciții grafice, dezlegarea de ghicitori.

Participarea la aceste activități este un bun prilej de a determina copiii să lucreze productiv în grup, schimbul de opinii dintre copii fiind un veritabil prilej de a-și dezvolta abilitățile de cooperare și de ajutor reciproc. Lucrând în grup sau în perechi la sectorul „Bibliotecă” preșcolarii sunt puși în situația să caute soluții pentru rezolvarea unor sarcini, să analizeze și să compare situații, opinii și păreri, să facă reflecții critice și judecăți de valoare pornind de la experiența proprie, dar și ținând seama de experiența și opiniile celorlalți membri ai grupului de lucru.

Jocurile și activitățile desfășurate pe sectoare de activitate facilitează învățarea prin cooperare, ilustrează ideea de interdependență pozitivă: „un copil nu poate reuși fără ceilalți”. Solicitând copiii să lucreze în colaborare pentru realizarea unor sarcini promovăm o îmbinare a învățării individuale cu cea de grup, cât și o atenuare a unei individualizări exagerate a învățării.

Cooperarea stimulează interacțiunea dintre copii, generează sentimentele de acceptare și simpatie dintre copii, încurajează comportamentele de facilitare a succesului personal dar și al celorlalți, contribuie la creșterea stimei de sine și la dobândirea încrederii în forțele proprii.

Bibliografie:

- Curriculum pentru învățământ preșcolar, 2019, MECT.
- Lespezeanu, M. -Tradițional și modern în învățământul preșcolar, 2007, Editura Omfal Esențial, București.

LITERATURĂ SUBVERSIVĂ ÎN OPERA LUI ION D. SÎRBU

Prof. Bran-Koller Florina, Școala Gimnazială Singidava Cugir

Dacă am fi puși în postura de a defini literatura subversivă, așa-zisa „literatură paralelă”, ne-ar duce gândul la operele scrise, mai ales, sub dictatura regimului ceaușist. Literatura trebuie observată sub lupa esteticului, a frumosului, dar, în acea perioadă, a fost transformată într-un câmp de bătaie politică.

Considerată literatură subversivă, opera lui Ion D. Sîrbu este marcată de prezența dialogului între două sau mai multe personaje, între care gândurile și părerile autorului trec spre cititor fără perdea, fie prin intermediul unui narator de persoana I, fie printr-un personaj care își asumă rolul central. Reprezentarea comunismului în opera lui Ion D. Sîrbu este asumată prin mai multe aspecte: de la condiția intelectualului de stânga, trăindu-și condiția tragică, până la poziția de martor al principalelor evenimente istorice ale secolului.

Ion D. Sîrbu debutează în publicistică în anul 1940 în numărul 1 al ziarului „Țara” din Sibiu condus de Grigore Popa. Articolul cu titlul *Muncitorii* este doar începutul unei impresionante serii publicistice desfășurate de la numărul 2 și până la numărul 101, din august 1941, în care îi apare textul *Războiul celor care nu luptă*. În această perioadă semnătura lui Sîrbu variază: D. Sîrbu, Ion D. Sîrbu, I.D.S sau este înlocuită de pseudonimul P. Trileanu la articolul despre viața grea a minerilor *De ce?* sau lipsește cu totul în cazul reportajelor *Grevă la minele din Petroșani* și *Sentință în procesul greviștilor din Valea Jiului*. Temele abordate de tânărul gazetar Sîrbu erau despre clasa

muncitoare, despre greva antifascistă a minerilor din 1941. Această grevă a minerilor despre care Sîrbu relatează îi aduce eliminarea din redacția ziarului.

În același an, scoate împreună cu Ion Oana la Alba Iulia o revistă „Răscruci” (două numere cu totul: Caietul numărul 1 și Caietul numărul 2).

În literatură debutează cu nuvela *Dumineca* în numărul 2 al revistei „Curțile dorului”, condusă de Lucian Blaga. Nuvela surprinde cinci mineri „ca cinci statui vii de bronz”, care muncesc în mină, unde cărbunele curge greu, vagoanele pline dispar în întuneric și fac loc celor ce urmează să fie umplute. Tristă este tăcerea dintre ei, nu-și spun niciun cuvânt, li se văd doar ochii și dinții, iar toate acestea plutesc „în urâtul negru al Duminecii de odihnă”. Are un deznodământ tragic, pentru că Gheorghe, unul dintre mineri, moare în urma unui accident petrecut în acea zi.

Debutul în eseistică se produce în revista „Preocupări universitare” din București cu studiul *Despre o dialectică a lucidității*. Scriitorul a activat în cadrul Cercului literar de la Sibiu, alături de Ion Negoitescu, Radu Stanca, Ștefan Augustin Doinaș, Cornel Regman, Eugen Todoran, Ovidiu Cotruș. Povestirile și piesele sale satirice din această perioadă erau nepublicate și circulau în manuscris printre cerchiști. Acolo era locul prielnic și hotărâtor în formarea scriitorilor-studenți, prin climatul deschis și de prietenie existent. Nicolae Oprea amintește de prietenii înfiripate în cadrul Cercului literar: „Prietenia lui Ion D. Sîrbu cu Ion Negoitescu și Ștefan Augustin Doinaș – care împreună cu Cornel Regman, erau, după toate indiciile, cei mai buni prieteni ai săi – este pusă la grea încercare în timpul arestării intempestive din 1957”.

Prima sa piesă de teatru, *Cățelul*, este o comedie în trei acte și a fost citită în anul 1948 la Cenaclul Cercului literar din Cluj-Napoca. Câțiva ani mai târziu a fost refăcută din memorie și inclusă în repertoriul Teatrului „Alexandru Davilla” din Pitești (în volumul de comedii *Bieții comedianți* apare sub titlul *Sâmbăta amăgirilor*).

Întreaga existență a scriitorului petrelean, atât cea trăită zi de zi, cât și cea scriitoricească pendulează între două zone: Genopolisul, respectiv Clujul, acest loc himeric care i-a marcat tinerețea și Isarlăcul, respectiv Craiova, unde acesta și-a trăit ultimii ani de viață și de suferință.

Ion D. Sîrbu poate fi socotit „marele ghinionist al literaturii române din etapa postbelică”. Împlinirea sa nu a fost totală din cauza evenimentelor tragice care i-au marcat destinul: excluderea din învățământul universitar, închisoarea politică, depozitarea de manuscrise, interdicția de semnătură și domiciliul obligatoriu, dosarul de urmărire din partea Securității.

Din 1967 și până la 1987, într-un interval de 20 de ani, a scris 17 piese de teatru: *Arca Bunei Speranțe*, *Iarna Lupului cenușiu*, *La o piatră de hotar*, *Frunze care ard*, *Covor oltenesc*, *Simion cel Drept*, *A doua față a medaliei*, *Amurgul acela violet*, *Rapsodie transilvană*, *Catrafusele*, *Legenda Naiului*, *Singurătatea mierlei, toamna*, *Sâmbăta amăgirilor*, *Bieții comedianți*, *Dacia 1301*, *Plautus și fanfaronii* și *Pragul albastru*. O parte din aceste piese au fost strânse în volumele *Teatru* (1976), *Arca bunei speranțe* (1982) și *Bieții comedianți* (1985), povestiri: *Șoarecele B și alte povestiri*, *Povestiri petrilene*, romane: capodopera sa, *Adio, Europa!* (apărută postum în 1992), *De ce plânge mama?* (1973), *Dansul ursului*, *Lupul și Catedrala* (terminat în 1986 și predat în același an unei edituri, dar are este publicat doar în 1995), corespondență: *Iarna bolnavă de cancer*, volum de corespondență inedită cu Delia Petroiu, Mina și Ion Maxim, Delia și Ovidiu Cotruș, *Traversarea cortinei*, volumul de corespondență cu Ion Negoitescu, Virgil Nemoiu și Mariana Șora, toți aflați dincolo de Cortina de fier.

Operă postumă a scriitorului, volumele *Jurnalul unui jurnalist fără jurnal* și *Adio, Europa!* apar grație devotamentului extraordinar al soției acestuia, Elisabeta Sîrbu.

După piesa de teatru *Cățelul*, în anul 1951 a început să lucreze la o a doua piesă, *Sovromcărbune*. Această piesă de teatru a avut două versiuni, tema comună fiind dezastrele aduse de o societate sovietico-română de exploatare a cărbunelui din Valea Jiului. Prima dată a fost citită la Colocviul de Teatru de la Sinaia de Blaga, Breazu, Agârbiceanu, Ladea, Eta Boeriu și Eugen Todoran.

Sovromcărbune a fost motivul unei întemnițări, iar după ieșirea de la închisoare a rescris-o, schimbându-i numele în *Frunze care ard*. Piesa nu mai este la fel de apreciată de cititori pentru că despre *Sovromcărbune* se spusese deja multe de către Partidul Comunist. Ion D. Sîrbu a încercat,

fără izbândă, să trimită această piesă la Paris, însă securiștii află de existența acesteia și astfel devine o piesă necitită și ne jucată. *Frunze care ard* marchează tragedia grevelor minerilor din Valea Jiului din 1929. Personajul central este minerul Mihai Branga, cel care va declanșa protestul împotriva patronilor, fiind înconjurat de căldura „ortacilor”, prin opoziție cu mineral Moga, care va ajunge informatorul acelora, denunțându-și colegii. Subiectul atrage și planuri secundare, dragostea Sabinei pentru tânărul miner Aurel, victimă, alături de alții, a unui accident provocat de neglijența și indiferența patronilor, rezistența minerilor bătrâni, dar și spiritual de sacrificiu al altora. Minerii nu sunt împăcați cu statutul lor social și își exprimă nemulțumirile de câte ori au posibilitatea. Oamenii își doresc să trăiască liberi, să se bucure de familiile lor, de darurile pământului și să moară la bătrânețe, nu din cauza lipsurilor pe care le au în mină. Între ei, minerii mai bătrâni, Baci Toma, moș Gheorghe sunt oameni buni, care dau sfaturi celor tineri și își povestesc cu dragoste și patos viața de miner. În operele lui Ion D. Sîrbu, în general, oamenii buni au un limbaj poetic, liniștitor, în timp ce oamenii răi vorbesc răstit, aruncă cuvintele fără a se gândi prea mult. *Frunze care ard* este o piesă despre o viață mai bună a minerilor și totodată despre marile lipsuri cu care aceștia se confruntă și în zilele noastre.

Ion D. Sîrbu a scris *Frunze care ard* pentru că a simțit că trebuie să evoce cumva viața de miner, așa cum a văzut-o și a trăit-o în colonia Petrla, marcată de greutățile de zi cu zi, dar și de amenințarea muntelui, pe care acești oameni o simțeau mereu.

Arca bunei speranțe este o parabolă universală pe tema destinului speciei umane și a planetei sale și are ca punct de plecare motivul biblic al potopului. Autorul ne avertizează că ne situăm în plin simbol, pe care-l și explică pe îndelete: „Arca aceasta e lumea...așa e. Dar e o lume cu rost, o lume care trebuie să ajungă într-un golf, unde e pace, lumină, și între oameni bună învoire.” Arca nu este proprietatea nimănui și în același timp este a tuturor și simbolizează omenirea aflată în pericol. Personajele sunt simboluri ale categoriilor umane pe care le reprezintă. Între cei trei fii ai lui Noe – Sem, Ham, Iafet – așază trei domenii fundamentale ale cunoașterii umane: poezia (Iafet), știința (Sem) și tehnica (Ham). Cei trei sunt diferiți, atât la înfățișare, cât și în felul în care percep lucrurile: Sem este corpolent și lacom, Iafet este tânăr, plictisit și bețiv, iar Ham este sportiv, activ și fumează. Conflictul între fiii lui Noe apare când Ham și Sem își doresc comanda corabiei, dar și pe Ara, singura femeie de pe vas, cea care poate fi garantul continuității omului pe această lume. Cearta dintre cei doi se amplifică, fiecare aducând amenințări: Sem amenință cu nimicirea corabiei prin arme biologice și Ham, prin explozie. În antiteză cu cei doi, Iafet privește de la distanță ce se întâmplă, bea și cântă.

În acțiunea operei își face simțită prezența Protos, o ființă neperversă, care pare a reprezenta salvarea planetei. Ion M. Tomuș îl consideră pe Protos „personajul care, sub altă mască adăpostește fondul ființial prin care omenirea se poate salva, așa cum Ana din *Lupul și Catedrala* este păstrătoarea și transmițătoarea aceluiasi fond ființial, după ce Lupul, simbolul etnicității valahe, a fost suprimat. Ca și Ana, Protos este mut până aproape de final, ceea ce demonstrează condiția lui supraistorică și supralinguală.”

În afara temelor etnice și culturale, Ion D. Sîrbu face apel și la dimensiunea fantastică în piesa de teatru *Pragul albastru*. Este o dramă în trei părți, unde personajul principal, Lazarus, cavalier al Sfântului Munte, împreună cu Adam, slujitorul lui, ajung în satul Roșia, unde locuiesc țărani aurari și încearcă să-i înșele. Lazarus se prefacă a fi Înalt Preasfințitul, se afișează la biserică alături de preot și le spune sătenilor că se va construi o biserică pe muntele sfânt Athos cu aurul pe care aceștia îl vor dărui. În urma acestei fapte, sătenii se vor bucura de o minune în șapte zile și anume vor învia șapte oameni. La auzul unei astfel de vești, sătenii adună tot aurul pe care îl au și vin la biserică curioși să afle cum se va întâmpla această minune. Lazarus le explică acestora că există o sămânță pentru fiecare, sufletul, și astfel morții, alcătuiți din pulbere și fum, vor învia în carne și oase. Pentru a proba cele spune, Lazarus „îl învie” pe Adam, fiul familiei gazdă, care de fapt nu murise, ci era adormit. Adam intră în povestea impostorului și relatează că a fost găsit la turci și Lazarus l-a salvat, cumpărându-l de la aceștia.

Viața sătenilor din Roșia pare că nu mai este pe făgașul normal, încep să se îndoiască că va fi construită o biserică într-un loc pe care ei nu îl pot vizita și cer ca aceasta să fie făcută în satul lor.

Lazarus începe să aibă muștrări de conștiință atunci când o visează pe Ana, femeia care s-a aruncat în lac și pentru care s-a dat o pungă de bani ca să fie readusă la viață. Ea îi reproșează că a mințit oameni buni și credincioși. Lazarus invocă piatra filozofală, dar Ana îi spune că nu o va găsi din cauza faptului că s-a jucat cu viața unor oameni nevinovați. În finalul piesei Lazarus moare, Ana spunându-i că dincolo de pragul pe care îl va trece îl așteaptă marea albastră. Ana reprezintă un simbol, ea este „partea curată din sângele celui căzut în păcatul de moarte al profanării legilor sacralului.”

Bibliografie:

1. Cornel Ungureanu, Prietenii cerchiste, în „Euphorion” (Sibiu), nr. 3, 2018, p. 7, disponibil la <http://revista-euphorion.ro/wp-content/uploads/2018/12/Revista-Euphorion-nr3-2018.pdf>.
2. Nicolae Oprea, Receptarea critică și revanșa postumă, în „Viața Românească” (Iași), nr. 9, 2019, disponibil pe <http://www.viataromaneasca.eu/revista/2019/09/receptarea-critica-si-revanșa-postuma/>.
3. Sîrbu, Ion D., Arca bunei speranțe (teatru comentat), București, Editura Eminescu, 1982.
4. Sîrbu, Ion D., Atlet al mizeriei, Petroșani, Editura Fundației Culturale I. D. Sîrbu, 1994.
5. Sîrbu, Ion D., Duminecă, în Generația interzisă – Dosar I. D. Sîrbu, Petroșani, 1996.
6. Sîrbu, Ion D., Jertfe. Publicistică, poeme și corespondență, ediție a publicisticii, vol. VII, cu note și îngrijită de Dumitru Velea, Petroșani, Editura Fundației Culturale „Ion D. Sîrbu”, 2009.
7. Sîrbu, Ion D., Arca bunei speranțe (teatru comentat), București, Editura Eminescu, 1982.
8. Tomuș, Ion M., Dramaturgia lui I.D. Sîrbu, în „Verso”, nr. 71, 16-31 octombrie 2009.
9. Velici, Toma, Ion D. Sîrbu, o viață, o prietenie, în „Dilema Veche”, nr. 813, 19-25 septembrie 2019.

INTEGRAREA COPIILOR CU ADHD ȘI A COPIILOR CU TULBURĂRI DE COMPORTAMENT - PROGRAM DE INTERVENȚIE

*Prof. învă. primar Alecușan Elena Gabriela
Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu” Blaj, Tiur, structura Mănărade*

a) Date despre elev (vârsta, clasa, tulburarea diagnosticată sau simptome observate de către profesor)

Numele și prenumele beneficiarului: E.F.

Clasa: a II-a (8 ani)

Diagnostic (dacă există): Elevul nu are niciun diagnostic pus de specialist (cauza: refuzul părinților)

Identificarea problemei de către cadrul didactic: Învățătoarea a fost avertizată, de către educatoarea de la grupa în care a fost înscris copilul, în legătură cu faptul că elevul E.F. este foarte dificil, greu de stăpânit, având reacții ciudate în timpul activităților sau în cadrul ieșirilor în curte, în parc etc.

Debutul școlarității a fost o adevărată piatră de încercare, elevul nereușind să se conformeze rigorilor și Regulamentului de Ordine Interioară al școlii: nu putea să stea în bancă liniștit mai mult de câteva minute, se izola frecvent de colegi, îi amenința mereu și chiar îi lovea de câte ori se ivea ocazia. Părinții au fost informați despre comportamentele inadecvate ale acestuia, dar au refuzat să creadă. Mama i se adresează cu apelativele: *iubire, îngeraș, aurul lui mami*.

În clasa I, i s-a schimbat învățătoarea. Noului cadru didactic părinții i-au spus că, anul trecut, învățătoarea de la clasă nu s-a ocupat de elevi și, drept urmare, elevul are mari lacune, dar nu din vina lui, ci datorită lipsei de interes a învățătoarei și a faptului că avea ceva cu el.

Comportamentul elevului a rămas același: se ridică mereu din bancă, scotea sunete ciudate pentru a atrage atenția, arunca pe jos creioanele pentru a face gălăgie, refuza să îndeplinească sarcinile primite. Mai mult, a început să lovească cu picioarele totul din jurul său, fiind foarte nervos. Deoarece mama s-a angajat vânzătoare la magazinul din apropierea școlii, a fost chemată în timpul unei astfel de manifestări. Sora sa, venită din clasa alăturată i-a spus mamei că fratele ei s-a supărat și face crize ca acasă. Nici măcar atunci mama nu a recunoscut că ceva nu e în regulă cu copilul ei.

În timpul pauzelor elevul nu reușește să se joace cu ceilalți copii deoarece îi înjură și îi lovește mereu. Nu respectă regulile jocului, se simte mereu nedreptățit. Lovește pereții școlii cu picioarele sau cu mingea.

b) Obiectivele programului de intervenție:

- Identificarea intereselor/aptitudinilor elevului în vederea focalizării acțiunilor educaționale pe acestea;
- Conștientizarea de către elevul E. F. a rolului și importanței prietenilor în viața omului, a modului în care legăm și menținem relațiile de prietenie;
- Stabilirea unor intervale de timp în care elevul stă singur, respective cu un alt elev în bancă;
- Oferirea unor roluri și sarcini precise în activitățile școlare și extrașcolare desfășurate;
- Convingerea părinților referitor la necesitatea consultării elevului de către un specialist (psiholog, psihiatru).

c) Etapizare și activități specifice

Programul se va desfășura pe parcursul semestrului I, urmând ca, în funcție de rezultatele obținute, să fie (re)formulate obiectivele pentru semestrul al II-lea.

În vederea atingerii primului obiectiv - *identificarea intereselor/aptitudinilor elevului în vederea focalizării acțiunilor educaționale pe acestea*, învățătoarea va desfășura cu întreaga clasă activități de autocunoaștere, în special în cadrul orelor de dezvoltare personală. Cu această ocazie, elevii vor preciza:

- Moduri preferate de petrecere a timpului liber;
- Emisiuni TV, jocuri preferate;
- Meseria pe care doresc să o practice când vor deveni adulți etc.

Se va acorda o atenție special răspunsurilor oferite de elevul E. F., acestea notându-se pe o fișă personală (la fel procedându-se cu toți elevii clasei). De asemenea, deoarece elevul ajunge la școală destul de devreme cu microbuzul școlar, în clasă se vor amenaja mai multe centre de activități liber-alese pentru a observa care dintre acestea sunt preferate de E.F.

Ca exemple de astfel de centre, se pot aminti:

- Atelier de pictură;
- Jucării muzicale;
- Atelier de țesut;
- Jocuri de construcție;
- Teatru de păpuși etc

După observarea intereselor/aptitudinilor elevului, se vor purta discuții cu acesta pentru a afla mai multe informații. De exemplu, dacă preferă jucăriile muzicale, va fi recompensat de fiecare dată când reușește să îndeplinească o anumită sarcină cu posibilitatea de a petrece câteva minute în spațiul destinat jucăriilor muzicale. Învățătoarea poate realiza, cu acordul părinților, o vizită la Clubul Copiilor din Blaj pentru ca elevul să poată observa/cânta la instrumente muzicale reale.

Se pot concepe texte pentru limba și literatura română având ca temă instrumentele muzicale, la matematică enunțul problemelor poate fi formulat pe baza acestui subiect, iar la științe se poate explica modul de funcționare al acestora.

În cadrul orei de dezvoltare personală, se poate utiliza ca exercițiu pentru dezvoltarea ascultării active, jocul PROPOZIȚIA CIUDATĂ. Fiecare elev va descrie meseria pe care dorește să o practice. De exemplu:

Când voi fi adult, vreau să devin medic.

Mi-ar plăcea să fiu medic de familie.

VOI FACE VIZITE PACIENȚILOR PE LUNĂ.

Cabinetul meu medical va fi prietenos și decorat în culori vesele.

Vreau să salvez vieți.

Pentru atingerea celui de-al doilea obiectiv - *Conștientizarea de către elevul E. F. a rolului și importanței prietenilor în viața omului, a modului în care legăm și menținem relațiile de prietenie*, în timpul liber de dimineața, înainte de începerea orelor, o dată pe săptămână, se vor proiecta diferite filmulețe educative, respective desene animate, cu durată de timp redusă. Aceste materiale video vor ilustra frumusețea prieteniei și necesitatea de a avea prieteni. Elevul va fi întrebat cu cine ar vrea să se împrietenească din clasă, din școală sau dintre vecinii din localitate.

I se va explica faptul că, pentru a fi prieten cu aceștia, trebuie să le vorbească frumos, să nu îi lovească, să petreacă timp și să se joace împreună.

Ca joc didactic, se poate organiza pe finalul oricărei ore de curs, OGLINDA: elevii se vor așeza în perechi. Vor avea, pe rând, rolul oglinzii. Se vor mima gesturi făcute de adevărații prieteni: zâmbetul, salutul, încurajarea, îmbrățișarea etc.

După alegerea de către elevul E.F. a unui prieten dintre colegii de clasă, se va stabili de comun acord cu acesta, un interval de timp în care cei doi să stea împreună în bancă:

- Pentru început doar în timpul rezolvării unor sarcini în perechi;
- Apoi, pe parcursul unei ore de curs;
- Dacă nu intervin conflicte, o zi întreagă.

În cazul apariției conflictelor, se vor purta discuții, identificându-se comportamentele necorespunzătoare și recurgându-se la separarea celor doi colegi o perioadă de timp.

Pe un panou, vor fi afișate următoarele opțiuni din care să aleagă elevii clasei atunci când sunt într-un conflict:

CÂND SUNT NERVOS:

Număr în gând
până la 10.

Merg la baie și mă
spăl cu apă rece.

Mă gândesc la
ceva frumos.

Fredonez
cântecul

Pentru atingerea celui de-al patrulea obiectiv - *Oferirea unor roluri și sarcini precise în activități școlare și extrașcolare desfășurate*, elevul va fi responsabilizat prin:

- solicitarea de a uda în fiecare oră/pauză buretele pentru a fi curat și i se va permite să șteargă tabla fiind apreciat efortul său în fața colegilor;
- posibilitatea de a suna cu clopoțelul de fiecare dată când învățătorul este de serviciu (o dată pe săptămână), dacă a dovedit că a stat mai mult timp atent, dacă nu a înjurat, respectiv nu a lovit colegii în ziua respectivă;
- acompanierea colegilor cu jucăriile muzicale la serbările organizate cu prilejul Zilei Naționale a României, cu ocazia Crăciunului.

Având ca punct de plecare *Programul terapeutic pentru copiii agresivi* al autorilor Franz și Ulrike Petermann, învățătoarea va desena două variante de comportament posibil a fi alese. Acestea vor fi prezentate elevului înainte de începerea repetițiilor pentru serbare:

1. Un elev care refuză să țină ritmul corect, care distruge jucăriile muzicale sau bate ritmuri greșite și supărătoare auzului, în fundal putându-se observa părinți și copii care dezaproabă acest tip de comportamente;

2. Un elev care cântă cu plăcere și este aplaudat în picioare și apreciat de spectatori.

Poate cel mai important obiectiv al programului îl reprezintă obiectivul al IV-lea - *Convingerea părinților referitor la necesitatea consultării elevului de către un specialist (psiholog, psihiatru).*

Învățătoarea va concepe o fișă de observare a comportamentului elevului, ca în modelul de mai jos:

Comportamentul elevului	Data	Contextul	Exemple de efecte/consecințe
Elevul aduce un pistol de jucărie la școală. Se joacă cu pistolul în bancă, îl aruncă pe jos, lovește colegii cu el. Refuză să îi idea pistolul învățătoarei, se aruncă pe podea, lovește cu picioarele și zbieră.	25 septembrie 2019	Atât în timpul orei, cât și în pauze	În timpul orelor este foarte agitat, nu se poate concentra, refuză să scrie sau să citească, mimează faptul că îi împușcă pe colegi. În pauză a alergat după o colegă cu pistolul, aceasta s-a împiedicat, a căzut, iar E.F. a lovit-o în cap cu pistolul de plastic.

Pentru a nu lăsa impresia părinților că elevul este vânat, se vor evidenția și comportamentele dezirabile:

Comportamentul elevului	Data	Contextul	Exemple de efecte/consecințe
Participă în liniște la slujba religioasă	14 octombrie 2019	Ora de religie/Biserica din localitate	Este apreciat pozitiv de către preot și de către profesoara de religie

Învățătoarea va încerca să-i convingă pe părinți că vizitarea unui specialist nu este o rușine și va duce la o stare de bine a elevului. În acest caz, se va reduce numărul comportamentelor disruptive.

d) Modalități de evaluare a reușitei/ajustarea programului în funcție de rezultate

Programul se va desfășura pe parcursul semestrului I, urmând ca, în funcție de rezultatele obținute, să fie (re)formulate obiectivele pentru semestrul al II-lea.

O modalitate eficientă de monitorizare a comportamentului elevului în vederea evaluării reușitei programului de intervenție o reprezintă studierea fișei de observație și stabilirea creșterii, respectiv diminuării comportamentelor disruptive.

Va fi studiată și fișa cu comportamente dezirabile ale elevului, chiar și colegii de clasă fiind încurajați să observe și să aducă la cunoștința învățătoarei comportamentele corecte, demne de admirat ale acestuia.

Se va observa dacă anumite comportamente nedorite se reduc numeric doar față de anumiți colegi sau raportat la toți elevii școlii.

Săptămânal, fiecare profesor care predă la clasă (profesorul de limba engleză, profesorul de educație fizică, profesorul de religie) va fi solicitat să completeze fișele de mai sus.

De asemenea, în fiecare vineri, la finalul cursurilor învățătoarea se va întâlni cu unul sau cu ambii părinți ai elevului și le va prezenta evenimentele săptămânii, încercând să se concentreze de fiecare dată și pe aspectele pozitive.

Părinții vor fi solicitați să poarte discuții deschise cu copilul despre ce îl supără acasă sau la școală, dar și despre ceea ce activități îi fac plăcere.

În funcție de evoluția observată, de acceptarea/refuzul părinților de a face o vizită la specialist se va proiecta programul de intervenție pentru semestrul al II-lea.

Bibliografie:

1. Alois, Gherguț, 2016, *Educația incluzivă și pedagogia diversității*, Editura Polirom;
2. Alois, Gherguț, 2001, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Editura Polirom;
3. Petrescu, Alina, 2007, *Psihopedagogia copilului cu dificultăți de învățare*, Editura Universității Petrol-Gaze, Ploiești.

COMUNICAREA CHIMICĂ ȘI MODALITĂȚI DE REALIZARE ÎN LUMEA VIE (II)

Prof. Poptelecan Călin, Liceul Teologic Greco-Catolic Blaj

Producerea de feromoni la nevertebrate, insecte este realizată de glande exocrine având localizare diferită la nivelul corpului: de exemplu la lăcusta de desert - *Schistocerca gregaria* (fig.1), la indivizii de sex masculine glandele sunt răspândite pe toată suprafața corpului, prin celulele epidermice din zona capului, toracelui, secretând un feromon de maturare sexuală.

Lăcusta de deșert-fig.1

La fluturi femelele prezintă glande feromonale situate pe diferite segmente abdominale, iar coleopterele au asemenea glande situate pe sterilele abdominale -feromoni de urmărire. Glandele la matca de albină sunt situate la baza mandibulelor, secretă feromoni ce asigură comunicarea în colonie. În mod identic albinele lucrătoare, furnicile, au glande așezate în capsula cefalică la baza mandibulelor.

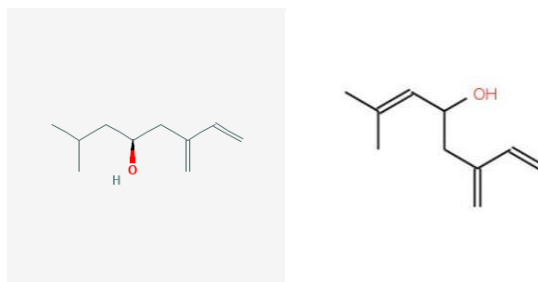
Producerea feromonilor se află de asemenea în strânsă corelație cu schimbul de mesaje intraspecifice din timpul desfășurării diferitelor comportamente. Astfel unii feromoni sunt secretați pe tot parcursul vieții indivizilor, de alarmă, comunicare iar alții numai în anumite perioade ale vieții, cum sunt cei sexuali, de agregare.

Sinteza de feromoni în interiorul glandelor este un proces continuu și de lungă durată pe când emisia lor este de scurtă durată și legată fiziologic de diversele activități ale insectelor. Trebuie subliniat faptul că această sinteză precum și emiterea de feromoni este înscris în codul genetic și se transmite ereditar dar poate fi determinată de anumiți factori endogeni (de exemplu- vârsta, împerecherea) sau exogeni (temperatura, hrana).

Împrăștierea feromonilor și formarea traseelor aeriene, terestre sau acvatice, este favorizată de curenții de aer existenți și de asemenea de mișcarea browniană a particulelor componente din atmosferă, mișcare eficientă doar la distanțe foarte mici, un interval scurt de timp de ordinul secundelor și în absența curenților de aer. În cazul curenților împrăștierea feromonilor și formarea urmelor aeriene prezintă alte caracteristici, astfel că feromonii se deplasează odată cu curenții de aer formând o urmă cu unele trăsături distincte prin care insectele receptoare se pot orienta spre cele emițătoare. Și cele terestre sunt în fapt tot urme aeriene deoarece feromonii depuși pe sol se evaporă în aer și formează o dâră aeriană (de exemplu, furnici, unele coleoptere).

În ceea ce privește mecanismul prin care sunt percepuți feromonii, acesta presupune mai multe procese și mecanisme fiziologice: în primul rând moleculele de feromon pătrund prin porii sensibili, ajung la dendritele celulelor sensitive și are loc procesul de identificare a moleculei de feromon, moleculă care produce o depolarizare a membranei dendritice și declanșarea unui potențial local (are loc producerea unui fenomen electric de către o substanță chimică), potențial local care după acumulare atinge un prag, transformându-se în potențial de acțiune care este condus la sistemului nervos central (SNC), după care are loc analiza informațiilor olfactive în corpii pedunculați din tritocerevelon, unde sunt elaborate răspunsurile etologice la feromoni.

La Scolytidae (genul *Ips pini*) unele celule olfactive au un înalt grad de specializare pentru ipsenol și ipsdienol(fig.2)-feromoni de agregare.

Ipsenol și ipsdienol (fig2)

Feromonii constituie un sistem de comunicare intraspecifică care funcționează la nivel de populație și care sistem alături de altele contribuie în mare măsură la supraviețuirea speciei, prin atracția indivizilor de sexe diferite în actul reproducerii, în recunoașterea individuală și discriminarea dușmanului, în însemnarea și recunoașterea teritoriului și nu în ultimul rând în protecția plantelor împotriva diverșilor dăunători sau în desfășurarea unor faze ale ciclului biologic.

De exemplu feromonii sexuali sunt cei mai răspândiți la insecte și în tot regnul animal. Aceștia sunt produși în marea majoritate a cazurilor de femele și exercită acțiunea asupra masculului. Feromonii își manifestă comportamentul de reproducere numai la indivizii maturi sexual, astfel încât mesajele recepționate de unul dintre sexe determină apropierea dintre sexe și de asemenea crearea unei stări adecvate și necesare pentru împerechere.

Eliminarea hormonilor la numeroase specii se realizează între anumite intervale orare iar la altele nu există o delimitare a orelor. Are loc eliminarea feromonului femel care apoi este transportat și perceput de un mascul conspecific. S-a demonstrat experimental că fără perceperea feromonului sexual fazele de căutare și de copulație nu au loc, astfel că amputarea antenelor masculilor la lepidoptere îi fac astfel incapabili să recepționeze feromonul emis de femelă.

Feromonii sexuali își pot exercita acțiunea de la distanțe foarte mari, sau după caz de la distanțe foarte mici în funcție de specie, la lepidoptere masculii pot fi atrași de la depărtare de 4-5 km, iar la hemiptere (albine) feromonul sexual produs de glanda mandibulară este active la distanțe mult mai mici, de ordinul zecilor de metri, matca manifestând atracție în timpul zborului de împerechere iar masculul este atras de feromon în vederea acuplării.

Bibliografie selectivă:

1. Borden, J., H., McLean, J., A., 1980: Pheromone-based suppression of ambrosia beetles in industrial timber processing areas. In: International Colloquium on Management of Insect Pests with Semiochemicals. Ed. By Mitchell, E. R. New York: Plenum Press, 133–154.
2. Byers, J., A., 2004: Chemical ecology of bark beetles in a complex olfactory landscape. In: Bark and Wood Boring Insects in Living Trees in Europe, a Synthesis. Lieutier, F., Day, K.R., Battisti, A., Gregoire, J.C., Evans, H.F. (Eds.). Dordrecht. Kluwer Academic Publishers, p. 89-134
3. Campbell, S., A., Borden, J., H., 2006: Integration of visual and olfactory cues of hosts and non-hosts by three bark beetles (Coleoptera: Scolytidae). Ecological Entomology 31: 437–449.
4. Duduman, M., -L., 2009: Cercetări privind răspunsul adulților de *Ips typographus* L. și *Hylobius abietis* L. la diverse combinații de atractanți sintetici. Teza de doctorat, Universitatea Transilvania, Brașov, 129 p.
5. Năstăsescu Gh., Funcția de comunicare la animale, Natura, supliment pentru profesori și elevi, București, 1985
6. Marcu, O., Simin, D., 1995: Entomologie forestieră. Editura Ceres, București, 284 p.

7. Rudinsky, J., A., Furniss, M., M., Kline, L., N., Schmitz, R., F., 1972: Attraction and repression of *Dendroctonus pseudotsugae* (Coleoptera: Scolytidae) by three synthetic pheromones in traps in Oregon and Idaho. *Can.Entomol.* 104: 815-822.
8. Schlyter, F., Birgersson, G., Leufven, A., 1989: Inhibition of attraction to aggregation pheromone by verbenone and ipsenol. *Journal of Chemical Ecology* ,15(8): 2263-2277.
- 9.www.wikipedia.ro
- 10.www.google.com